

UNİBANK KOMMERSİYA BANKI

31 dekabr 2006-cı il tarixinə

**Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları
və Auditor Rəyi**

MÜNDƏRİCAT

MÜSTƏQIL AUDİTORLARIN RƏYİ	3
KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI	
Konsolidasiya Edilmiş Balans Hesabatı	5
Konsolidasiya Edilmiş Mənfəət və Zərər Hesabatı	6
Konsolidasiya Edilmiş Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti Hesabatı	7
Konsolidasiya Edilmiş Səhmdar Kapitalında Dəyişikliklər Hesabatı	8
Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər	
1 Giriş	9
2 Qrupun Əməliyyat Mühiti	9
3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Qısa Xülasəsi	9
4 Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Mühasibat Təxminləri və Fərziyyələr	15
5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara dair Şərhlərin Tətbiqi	16
6 Mühasibat Uçotu üzrə Yeniliklər	17
7 Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri	18
8 Digər Banklardan Alınacaq Vəsaitlər	18
9 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar	19
10 Satıla Bilən İnvestisiya Kağızları	21
11 Binalar və Avadanlıqlar	22
12 Digər Aktivlər	23
13 Digər Banklara Ödəniləcək Vəsaitlər	23
14 Müştəri Hesabları	24
15 Buraxılmış Borc Qiymətli Kağızları	25
16 Borc Götürülmüş Digər Vəsaitlər	25
17 Digər Passivlər	27
18 Nizamnamə Kapitalı	28
19 Faiz Gəlirləri və Xərcləri	28
20 Haqq və Komissiya Gəlirləri və Xərcləri	29
21 İnzibati və Digər Əməliyyat Xərcləri	29
22 Mənfəət Vergisi	30
23 Dividendlər	31
24 Səqment Təhlili	32
25 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi	34
26 Təəhhüdlər və Şərti Öhdəliklər	42
27 Maliyyə Vasitələrinin Ədalətli Dəyəri	43
28 Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar	44
29 Törəmə Müəssisələr	45
30 Hesabat Tarixindən Sonra Baş Vermiş Hadisələr	45

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

Unibank Kommersiya Bankının İdarə Heyətinə:

1. Biz Unibank Kommersiya Bankı və onun törəmə müəssisəsinin ("Qrup") 31 dekabr 2006-cı il tarixinə təqdim edilən konsolidasiya edilmiş balans hesabatı və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə konsolidasiya edilmiş mənfəət və zərər, konsolidasiya edilmiş səhmdar kapitalında dəyişikliklər və konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan və əsas uçot prinsipləri və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması üzrə Rəhbərliyin Məsuliyyəti

2. Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə görə Rəhbərlik məsuliyyət daşıyır. Bu məsuliyyətə aşağıdakılar daxildir: fırıldaqçılıq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sisteminin yaradılması, tətbiq edilməsi və davam etdirilməsi; müvafiq uçot siyasətinin seçilməsi və tətbiq edilməsi; və şəraitdən asılı olaraq məqbul uçot təxminlərinin irəli sürülməsi.

Auditorun Məsuliyyəti

3. Bizim məsuliyyətimiz apardığımız audit yoxlamasına əsasən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirməkdən ibarətdir. Biz audit yoxlamamızı Beynəlxalq Audit Standartları əsasında apardıq. Həmin Standartların tələbinə görə, biz etik tələblərə əməl etməli və auditi elə şəkildə planlaşdırmalı və aparmalıyıq ki, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olmamasına kifayət qədər əmin olaq.
4. Audit yoxlamasına konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər və açıqlamalara dair auditor sübutu əldə etmək üçün prosedurların yerinə yetirilməsi daxildir. Seçilmiş prosedurlar auditorun mülahizəsindən, eləcə də fırıldaqçılıq və ya səhvlər nəticəsində konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Həmin riskləri qiymətləndirərkən auditor müəssisənin daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə görə müvafiq audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə müəssisə tərəfindən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sistemini nəzərdən keçirir. Bundan əlavə, audit yoxlamasına mövcud uçot siyasətinin uyğunluğunun və rəhbərliyin uçot təxminlərinin əsaslandırılmasının qiymətləndirilməsi, eləcə də maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının dəyərləndirilməsi daxildir.

Biz hesab edirik ki, audit rəyimizi bildirmək  c n əsas verən kifayət qədər və uyğun auditor sübutu əldə etmişik.

Rəy

5. Bizim r yimizc  əlavə edilən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Qrupun 31 dekabr 2006-cı il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə maliyyə nəticələrini və konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

PraysvoterhausKupers İsten Yurop B.V. Azərbaycan filialı
Bakı, Azərbaycan Respublikası
19 mart 2007-ci il

Unibank Kommersiya Bankı
Konsolidasiya Edilmiş Balans Hesabatı

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Qeyd	31 dekabr 2006	31 dekabr 2005
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	23,712	9,941
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar		8,657	1,857
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	8	4,722	2,574
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	9	87,864	45,737
Satıla bilən investisiya kağızları	10	1,312	4,349
Binalar və avadanlıqlar	11	3,012	1,942
Digər aktivlər	12	11,107	595
CƏMİ AKTİVLƏR		140,386	66,995
PASSİVLƏR			
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	13	6,356	3,280
Müştəri hesabları	14	80,960	41,942
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	15	2,653	-
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	16	35,935	11,279
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	22	75	48
Cari vergi öhdəliyi		525	294
Digər passivlər	17	1,227	844
CƏMİ PASSİVLƏR		127,731	57,687
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	18	6,600	6,600
Səhm mükafatı	18	484	484
Satıla bilən investisiya kağızları üzrə yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı		70	70
Bölüşdürülməmiş mənfəət		5,501	2,154
CƏMİ KAPİTAL		12,655	9,308
CƏMİ PASSİVLƏR VƏ KAPİTAL		140,386	66,995

19 mart 2007-ci il tarixində İdarə Heyəti tərəfindən təsdiqlənmiş və onun adından imzalanmışdır.

Faiq Hüseynov
İdarə Heyətinin Sədri

Emin Rəsulzadə
Maliyyə Direktoru

Unibank Kommersiya Bankı
Konsolidasiya Edilmiş Mənfəət və Zərər Hesabatı

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Qeyd	2006	2005
Faiz gəlirləri	19	14,620	8,588
Faiz xərcləri	19	(6,021)	(2,918)
Xalis faiz gəlirləri		8,599	5,670
Kreditlər üzrə ehtimal olunan zərər üçün ehtiyatlar	9	(1,209)	(880)
Ehtiyat ayırmalarından sonra xalis faiz gəlirləri		7,390	4,790
Haqq və komissiya gəlirləri	20	2,720	1,648
Haqq və komissiya xərcləri	20	(621)	(524)
Digər əməliyyat gəlirləri		40	16
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlir – zərər çıxılmaqla		1,049	682
Xarici valyuta mövqeyinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə gəlir – zərər çıxılmaqla/(zərər – gəlir çıxılmaqla)		187	(23)
Əməliyyat gəlirləri		10,765	6,589
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	21	(6,322)	(3,987)
Vergidən əvvəlki mənfəət		4,443	2,602
Mənfəət vergisi xərci	22	(1,096)	(783)
İl üzrə mənfəət		3,347	1,819

Unibank Kommersiya Bankı
Konsolidasiya Edilmiş Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti Hesabatı

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Qeyd	2006	2005
Əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
Alınmış faizlər		14,068	8,346
Ödənilmiş faizlər		(5,305)	(2,829)
Xarici valyuta ilə diling əməliyyatları üzrə gəlirlər		1,049	682
Alınmış haqq və komissiyalar		2,720	1,648
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(621)	(524)
Alınmış digər əməliyyat gəlirləri		40	6
Ödənilmiş inzibati və digər əməliyyat xərcləri		(5,611)	(3,505)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(690)	(441)
Əməliyyat aktiv və passivlərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını		5,650	3,383
Əməliyyat aktiv və passivlərində dəyişikliklər			
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlarda xalis artma		(6,800)	(1,076)
Digər banklardan alınacaq vəsaitlərdə xalis (artma)/azalma		(2,148)	280
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslarda xalis artma		(42,783)	(23,862)
Digər aktivlərdə xalis artma	12	(10,550)	(113)
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlərdə xalis artma/(azalma)		3,076	(198)
Müştəri hesablarında xalis artma		38,521	18,047
Buraxılmış borc qiymətli kağızlarında xalis artma/(azalma)		2,614	(1,098)
Digər passivlərdə xalis artma		39	417
Əməliyyat fəaliyyətinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri		(12,381)	(4,220)
İnvestisiya fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
Binalar və avadanlıqların alınması	11	(1,728)	(1,244)
Satıla bilən investisiya kağızlarının satılması/(alınması)		3,037	(136)
İnvestisiya fəaliyyətindən daxil olan/(investisiya fəaliyyətinə yönəlmiş) xalis pul vəsaitləri		1,309	(1,380)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
Adi səhmlərin emissiyası		-	1,600
Alınmış səhm mükafatı	18	-	370
Borc götürülmüş digər vəsaitlərdən daxilolmalar		54,335	39,787
Borc götürülmüş digər vəsaitlərin ödənilməsi		(29,679)	(34,640)
Səhmdarlara ödənilmiş dividendlər		-	(1,469)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri		24,656	5,648
Məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri			
		187	(17)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artma			
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	9,941	9,910
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		23,712	9,941

Unibank Kommersiya Bankı
Konsolidasiya Edilmiş Səhmdar Kapitalında Dəyişikliklər Hesabatı

	Qeyd	Nizamnamə kapitalı	Səhm mükafatı	Satıla bilən investisiya kağızları üzrə yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi səhmdar kapitalı
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>						
1 yanvar 2005-ci il tarixinə qalıq		5,000	114	-	1,804	6,918
Satıla bilən investisiya kağızları:						
- Ədalətli dəyər üzrə gəlirlər, zərər çıxılmaqla		-	-	90	-	90
Birbaşa olaraq kapital hesablarında qeydə alınan təxirə salınmış vergi effekti		-	-	(20)	-	(20)
İl üzrə mənfəət		-	-	-	1,819	1,819
Səhm emissiyası	18	1,600	370	-	-	1,970
Elan edilmiş və ödənilmiş dividendlər	23	-	-	-	(1,469)	(1,469)
31 dekabr 2005-ci il tarixinə qalıq		6,600	484	70	2,154	9,308
İl üzrə mənfəət		-	-	-	3,347	3,347
31 dekabr 2006-cı il tarixinə qalıq		6,600	484	70	5,501	12,655

1 Giriş

Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2006-cı il tarixində tamamlanan il üçün Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına ("BMHS") uyğun olaraq Unibank Kommersiya Bankı ("Bank") və onun törəmə müəssisəsi üçün (birlikdə "Qrup" və ya "Unibank Qrupu" adlandırılacaq) üçün tərtib edilmişdir. 29 sayılı Qeydə baxın.

Bank Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Bank Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq yaradılmış məhdud məsuliyyətli səhmdar cəmiyyətidir.

Əsas fəaliyyət növləri. Bankın əsas fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasında hüquqi və fiziki şəxslər üçün bank xidmətlərinin göstərilməsindən ibarətdir. Bank 1992-ci ildən Azərbaycan Respublikası Milli Bankı ("ARMB") tərəfindən verilmiş ümumi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir.

Bankın Azərbaycan Respublikasında beş filialı vardır (2005: üç filial).

Bankın hüquqi ünvanı və fəaliyyət göstərdiyi ölkə. Bankın hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir:

R. Behbudov küçəsi 57,
AZ1022
Bakı
Azərbaycan Respublikası

Əməliyyat valyutası. Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər min Azərbaycan Manatı ilə ("min AZN") əks olunmuşdur.

2 Qrupun Əməliyyat Mühiti

Azərbaycan Respublikasında yeni yaranmış bazar iqtisadiyyatına xas xüsusiyyətlər, o cümlədən digər ölkələrdə sərbəst dönerli valyuta hesab edilməyən valyutanın, xarici valyuta əməliyyatları üzrə məhdudlaşdırıcı nəzarət sisteminin mövcudluğu və nisbətən yüksək inflyasiya və iqtisadi artım müşahidə olunmaqdadır. Azərbaycanın bank sektoru ictimai fikirdəki mənfii dəyişikliklərə və iqtisadi şəraitə qarşı həssasdır. Bəzən Azərbaycan iqtisadiyyatında likvidlik riskləri ilə əlaqədar olaraq bank sektoruna inamın azalması halları müşahidə olunur. Bank sektorundakı iqtisadi tendensiyaları və aparılacaq islahatları, habelə Azərbaycanın bank sektorunda likvidlik və ya inamın azalması hallarının Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyətinə mümkün təsirini qabaqcadan proqnozlaşdırmaq mümkün deyil.

Azərbaycan Respublikasının vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyində tez-tez müxtəlif şərhlər və dəyişikliklər baş verir. Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bankların üzləşdiyi çətinliklərə müflisləşmə haqqında qanunvericiliyin gələcəkdə təkmilləşdirilməsi zərurəti, girovun qeydiyyatı və istifadəsi üzrə rəsmiləşdirilmiş prosedurların çatışmazlığı, eləcə də qanunvericilik və vergi sistemi ilə bağlı digər maneələr daxildir. Azərbaycan Respublikasında iqtisadi inkişafın gələcək perspektivləri Hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və monetar islahatların effektivliyindən, eləcə də hüquqi, normativ və siyasi hadisələrin gedişatından xeyli dərəcədə asılıdır.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Qısa Xülasəsi

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsinin əsas prinsipləri. Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları, satıla bilən maliyyə aktivlərinin yenidən qiymətləndirilməsi istisna olmaqla, Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına ("BMHS") uyğun olaraq ilkin dəyər prinsipinə əsasən hazırlanmışdır. Sözü gedən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot prinsipləri aşağıda göstərilir. Həmin uçot prinsipləri bütün dövrlərə müvafiq şəkildə tətbiq edilmişdir.

Fasiləsiz fəaliyyət prinsipi. Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fasiləsiz fəaliyyət prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir mülahizədən istifadə edərkən rəhbərlik Azərbaycanda fəaliyyət göstərən maliyyə təşkilatları üçün mövcud əlverişli makroiqtisadi şəraiti, pul vəsaitləri üzrə müsbət daxilolmaları, əməliyyatların gəlirliliyini və tələb olunduqda mövcud olan xarici maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almışdır.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları. Törəmə müəssisələr, Qrupun birbaşa və ya dolayısı ilə səsvermə hüquqlu səhmlərinin 50%-dən artıq hissəsinə sahib olduğu və ya qazanc əldə etmək məqsədilə onun maliyyə və əməliyyat siyasətinə nəzarət etmək gücü olduğu müəssisələr və digər təşkilatlardır. Qrupun digər müəssisəyə nəzarət etməsini müəyyənləşdirərkən istifadə edilməsi və ya dəyişdirilməsi mümkün olan potensial səsvermə hüquqlarının mövcudluğu və təsiri nəzərə alınır. Törəmə müəssisələr, onların əməliyyatları üzrə effektiv nəzarət Qrupa keçdiyi andan (alqı tarixindən) konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilir və nəzarətin itirildiyi tarixdən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarından çıxarılır.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Şirkətdaxili əməliyyatlar, qalıqlar və qrup şirkətləri arasındakı əməliyyatlar üzrə realizasiya olunmamış gəlirlər konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarından silinir; realizasiya olunmamış zərərlər də dəyərin əldə edilməsi halları istisna olmaqla, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarından çıxarılır. Bank törəmə müəssisələri ilə birlikdə Qrup tərəfindən qəbul edilmiş qaydalara uyğun vahid mühasibat siyasəti tətbiq edir.

Əsas ölçü anlayışları. Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə vasitələri maya dəyərində, ədalətli dəyerdə və ya amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır.

Maya dəyəri alqı zamanı aktivi almaq üçün ödənilmiş pul vəsaitləri və ya onların ekvivalentlərinin məbləği və yaxud ödənilmiş digər məbləğlərin ədalətli dəyəridir və *əməliyyat xərclərini* daxil edir. *Əməliyyat xərcləri* maliyyə vasitəsinin alqısı, emissiyası və ya satışına birbaşa aid olan marjinal xərcləri əks etdirir. Marjinal xərclər əməliyyatın həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərcləri nəzərdə tutur. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici agentlər və fond birjalılarına ödəmələr, pul köçürmələri üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Borc təminatları və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya holding xərcləri maliyyə xərclərinə daxil edilmir.

Ədalətli dəyər kommersiya cəhətdən müstəqil əqdlər daxilində bilikli və maraqlı tərəflər arasında aktivin mübadilə edilə bildiyi və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi məbləği təşkil edir. Ədalətli dəyər aktiv bazarda alınıb satılan maliyyə aktivləri üçün cari bazar qiyməti və maliyyə passivləri üçün cari sorğu qiymətidir. Bir-birinin bazar risklərini örtən aktiv və passivlər üçün Bank risk mövqelərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi məqsədilə ədalətli dəyərin yaradılmasında əsas kimi orta bazar qiymətlərindən istifadə edə bilər və xalis açıq mövqeyə uyğun olaraq bazar və ya sorğu qiyməti tətbiq edə bilər. Maliyyə vasitəsi aktiv bazarda o zaman sərbəst surətdə alınıb satıla bilən aktiv kimi qəbul edilir ki, onların qiyməti hər hansı fond birjasından və ya maliyyə institutundan hazır və müntəzəm şəkildə əldə edilə bilsin və normal şərtlər daxilində mütəmadi surətdə baş verən bazar əməliyyatları nəticəsində ortaya çıxan real qiymətləri əks etdirsin.

Aktiv bazarlardan başqa, kommersiya cəhətdən müstəqil əqdlər daxilində baş verən ən son əməliyyatlar cari ədalətli dəyərin əsasını təşkil edir. Ən son əməliyyatlar nəticəsində yaranan qiymətlər cari ədalətli dəyəri əks etdirmədikdə (əgər əməliyyat məcburi və təcili satış olduqda) onlar müvafiq olaraq təshih edilir. Müəssisənin məcburi, könülsüz və təcili əməliyyatlar nəticəsində aldığı və yaxud ödədiyi məbləğlər ədalətli dəyər kimi qəbul edilə bilməz.

Müəyyən maliyyə vasitələri üçün müstəqil bazar qiymətləri haqqında məlumat mövcud olmadıqda, onların ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün investisiya qoyulan müəssisələrin diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti və maliyyə məlumatları kimi qiymətləndirmə üsulları tətbiq edilir. Qiymətləndirmə üsulları müşahidə edilə bilən bazar məlumatları ilə dəstəklənməyən fərziyyələrin istifadə olunmasını tələb edə bilər. Bu fərziyyələrin hər hansı birinin mümkün alternativlə əvəzləşdirilməsi əhəmiyyətli dərəcədə fərqli mənfəət, gəlir, cəmi aktiv və passivlərin yaranması ilə nəticələnsə, bu halda konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında açıqlama verilir.

Amortizasiya olunmuş maya dəyəri əsas ödəmələr çıxılmaqla, hesablanmış faizləri üstə gəlməklə maliyyə vasitəsinin və yaranmış mümkün zərərlər üzrə hər hansı silinməni çıxmaqla maliyyə aktivlərinin ilkin qeydə alındığı məbləği əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniləcək məbləğ üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon və amortizasiya olunmuş diskont ayrı olaraq göstərilir və konsolidasiya edilmiş müvafiq balans maddələrinin balans dəyərlərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu dedikdə balans dəyəri üzrə sabit dövrü faiz dərəcəsi (effektiv faiz dərəcəsi) əldə etmək üçün faiz gəlir və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində bölüşdürülməsi metodu başa düşülür. Effektiv faiz dərəcəsi, maliyyə vasitəsinin gözlənilən müddəti və ya uyğun olduqda daha qısa müddət ərzində təxmin edilən gələcək mədaxil və ya məxaric pul vəsaitlərini (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə vasitəsinin xalis balans dəyərinə dəqiq diskontlaşdırılan dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə alətində nəzərdə tutulan dəyişən faiz dərəcəsi üzrə krediti əks etdirən mükafat və ya diskont və yaxud bazar faiz dərəcələrinə uyğunlaşdırılmayan digər fərqlər istisna olmaqla, dəyişən faiz vasitələri üzrə pul vəsaitləri axınına faiz dərəcələrinin dəyişdirilməsi tarixinə qədər diskont edir. Bu cür mükafat və ya diskontlar maliyyə vasitəsinin gözlənilən müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün haqlar daxildir (gəlir və xərclərin uçotu siyasətinə baxın).

Maliyyə vasitələrinin ilkin uçotu. Mənfəət və zərər hesabatında ədalətli dəyerdə göstərilən diling əməliyyatları üçün qiymətli kağızlar, derivativlər və digər maliyyə vasitələri əvvəlcə ədalətli dəyerdə qeydə alınır. Bütün digər maliyyə vasitələri əməliyyat xərclərini daxil etməklə ədalətli dəyerdə qeydə alınır. İlkin uçot zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. İlkin uçot zamanı yaranan gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır. Əməliyyat qiyməti eyni maliyyə vasitəsilə müşahidə olunan digər cari bazar əməliyyatları və yaxud yalnız müşahidə olunan bazarlardan əldə edilən məlumatlara əsaslanan qiymətləndirmə üsulu ilə sübut edilir.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Qanunvericilik və ya bazar konvensiyası ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə vasitələrinin bütün digər alqı və satışları ("müntəzəm" alqı və satışlar), Qrupun maliyyə vasitəsini təchiz etmək öhdəliyini üzərinə götürdüyü əməliyyat tarixində qeydə alınır. Maliyyə vasitələrinin bütün digər alqı və satışları hesablaşma tarixində qeydə alınır. Həmin maliyyə vasitələrinin qüvvəyə minmə tarixi ilə hesablaşma tarixi arasında baş verən dəyər dəyişikliyi (ilkin dəyər və ya amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan aktivlər istisna olmaqla) aşağıdakı şəkildə qeydə alınır: dilin əməliyyatları üçün qiymətli kağızlar, derivativlər və ədalətli dəyərindəki dəyişikliyi mənfəət və zərər hesabında qeydə alınan digər maliyyə aktivləri üçün mənfəət və zərər hesabında; satıla bilən qiymətli kağızlar üçün isə kapital hesablarında.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Overnayt depozitlər istisna olmaqla, bütün qısamüddətli banklararası yerləşdirmələr digər banklardan alınacaq vəsaitlərə daxil edilir. İstifadəsi məhdudlaşdırılmış vəsaitlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərindən çıxarılır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır.

ARMB-də xarici valyutada yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar. ARMB-də Manatla və xarici valyutada yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınmaqla, Qrupun gündəlik əməliyyatlarını maliyyələşdirmək üçün nəzərdə tutulmayan məcburi ehtiyat depozitlərini əks etdirir və bu səbəbdən konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabının tərtib edilməsi məqsədilə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilir.

Digər banklardan alınacaq vəsaitlər. Digər banklardan alınacaq vəsaitlər Qrup tərəfindən müxbir banklara nağd pul verildiyi zaman qeydə alınır. Bu zaman, Qrup təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə qaytarılacaq sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən qeyri-derivativ maliyyə vasitəsinin ticarətini planlaşdırmır. Digər banklardan alınacaq vəsaitlər maya dəyərində qeydə alınır.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar Qrup tərəfindən təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə qaytarılacaq sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən qeyri-derivativ maliyyə vasitəsinin müştəridən alınması və ya buraxılması məqsədilə nağd pul verildiyi zaman qeydə alınır. Bu halda Bank həmin maliyyə vasitəsinin ticarətini planlaşdırmır. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar maya dəyərində qeydə alınır.

Maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları / Gəlirlərin uçotu. Qrup lizinqverən qismində çıxış etdikdə və lizinq obyektlərinin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar risk və gəlirlər lizinqalana ötürüldükdə, lizinqə verilən aktivlər maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları kimi göstərilir və gələcək lizinq ödənişlərinin diskont edilmiş dəyərində qeydə alınır. Maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları ilkin olaraq lizinq müqaviləsinin bağlanma tarixində (lizinq müqaviləsinin bağlanma tarixi lizinq müqaviləsinin bağlanma tarixi və ya lizinq münasibətləri üzrə iştirakçılar tərəfindən lizinqin əsas şərtlərinin təsdiqlənmə tarixidir, bu tarixlərin hansının daha tez baş verməsindən asılı olaraq) müəyyən edilən diskont dərəcəsinə əsasən lizinq münasibətlərinin yarandığı tarixdə qeydə alınır.

Debitor borc məbləği ilə gələcək lizinq ödənişlərinin diskont edilmiş dəyəri arasındakı fərq əldə edilməmiş maliyyə gəlirlərini əks etdirir. Bu gəlirlər, lizinq müqaviləsinin qüvvədə olduğu ümumi müddət ərzində daimi gəlirlilik normasını əks etdirən xalis investisiya metodundan (vergidən əvvəlki) istifadə etməklə, lizinq müddəti ərzində qeydə alınır. Birbaşa olaraq lizinq münasibətlərinin təşkil edilməsi ilə əlaqədar olan əlavə xərclər, Qrupun lizinqverən-istehsalçı və ya lizinqverən-diler qismində çıxış etdiyi hallar istisna olmaqla (bu halda həmin xərclər təxirəsalınmaz nağd hesablaşmanı əks etdirən satışlarda olduğu kimi, satış nəticələrinə aid edilir) maliyyə lizinqi üzrə debitor borcların ilkin məbləğinə daxil edilir və lizinq dövründə qeydə alınmış gəlirlərin həcmi azaldır. Lizinqdən əldə edilən maliyyə gəlirləri konsolidasiya edilmiş mənfəət və zərər hesabında [digər əməliyyat gəlirlərində] qeydə alınır.

Dəyersizləşmə üzrə zərərli maliyyə lizinqi üzrə debitor borcların ilkin uçotundan sonra baş vermiş bir və ya bir neçə halın ("zərər halları") nəticəsində yarandığı zaman mənfəət və zərər hesabında qeydə alınır. Dəyersizləşmə üzrə zərərli maliyyə lizinqi üzrə debitor borcların xalis balans dəyəri ilə lizinq müqaviləsində nəzərdə tutulan gəlirlilik normasına əsasən diskontlaşdırılan gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin (hələ baş verməmiş gələcək zərərli istisna olmaqla) cari dəyəri arasındakı fərq həcmində ehtiyat yaratmaqla qeydə alınır. Təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti lizinq müqaviləsi üzrə aktivin alınması və satılması nəticəsində yarana bilən pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirir.

Qrup lizinqalan qismində çıxış etdikdə və mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydalar Qrupa keçdikdə, lizinqə verilən aktivlər lizinqə verilən aktivlərin ədalətli dəyəri ilə minimal lizinq ödənişlərinin cari dəyərindən daha aşağı olanı ilə lizinq münasibətlərinin yarandığı tarixdə əsas vəsaitlərin tərkibində qeydə alınır. Hər bir lizinq ödənişi öhdəliyin yerinə yetirilməsi və maliyyə lizinqi üzrə borc qalığında daimi faiz dərəcəsinin təmin edilməsi məqsədilə maliyyə xərcləri arasında bölüşdürülür. Gələcək maliyyə xərcləri çıxılmaqla, icarə üzrə müvafiq öhdəliklər "borc götürülmüş digər vəsaitlər" maddəsinə daxil edilir. Faiz xərcləri effektiv faiz metoduna əsasən lizinqin müddəti ərzində mənfəət və zərər hesabında göstərilir. Maliyyə lizinqi müqaviləsinə əsasən əldə edilmiş aktivlər Qrupun daha qısa lizinq müddəti ərzində lizinqin müddətinin başa çatdığı anda mülkiyyət hüququ əldə edəcəyinə kifayət qədər əmin olmadığı halda, onların faydalı xidmət müddəti ərzində amortizasiya edilir.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan maliyyə aktivləri üzrə mümkün zərər. Maliyyə aktivinin ilkin uçotundan sonra baş vermiş bir və ya bir neçə halın ("zərər halları") nəticəsində yaranmış və etibarlı şəkildə təxmin edilə bilən maliyyə aktivləri və ya maliyyə aktivləri qrupu üzrə gələcək pul vəsaitlərinin məbləğinə və ya vaxtına təsir göstərən mümkün zərərlər mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Qrup ayrıca qiymətləndirilən maliyyə aktivləri (əhəmiyyətli və ya əhəmiyyətsiz) üzrə mümkün zərərlərin baş verməsinə dair hər hansı obyektiv sübutun mövcud olmadığını müəyyən etdikdə, o, həmin aktivləri analoji kredit riskinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna aid edir və onları mümkün zərərlərə qarşı kollektiv şəkildə qiymətləndirir.

Aktivlər üzrə mümkün zərərlərin kollektiv şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri analoji kredit risk xüsusiyyətlərinə əsasən qruplaşdırılır. Həmin xüsusiyyətlər qiymətləndirilən aktivlərin müqavilə üzrə şərtlərinə uyğun olaraq borcalanlar tərəfindən bütün məbləğlərin ödənilməsi qabiliyyətinin göstəricisi olmaqla, bu cür aktivlər qrupu üzrə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin təxmin edilməsi üçün uyğundur.

Mümkün zərərlərə qarşı kollektiv şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri qrupuna daxil olan pul vəsaitlərinin gələcək hərəkəti həmin aktivlərin müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, rəhbərliyin keçmişdə baş vermiş zərər halları nəticəsində vaxtı keçəcək məbləğlərin həcmi ilə münasibətdə təcrübəsinə və vaxtı keçmiş məbləğlərin geri ödənilməsinə əsasən təxmin edilir. Keçmiş dövrlərə təsir göstərməyən cari şəraitin təsirini əks etdirmək və cari dövrdə mövcud olmayan keçmiş şəraitin təsirini aradan qaldırmaq məqsədilə əvvəlki təcrübə müşahidə edilə bilən cari məlumatlara əsasən tənzimlənir.

Aktivin balans dəyərini effektiv faiz dərəcəsilə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərində (kreditlər üzrə baş verməmiş gələcək zərərlər istisna olmaqla) silmək üçün aktivlər üzrə mümkün zərərlər ehtiyat hesabında qeydə alınır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivləri üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərini hesablanması girovun əldə edilməsi və satılması xərcləri çıxılmaqla, girov nəticəsində yaranan bilən (girovun olub-olmaması ehtimal edildikdə) pul vəsaitlərinin hərəkətinə əks etdirir.

Dəyersizləşmə üzrə zərərlərin məbləği, sonrakı dövrdə baş vermiş hadisəyə görə azalarsa və həmin azalma obyektiv olaraq zərərin qeydə alınmasından sonra baş vermiş hadisəyə (məsələn, borcalanın kredit reytingi üzrə mümkün zərər kimi) aid edilərsə, mənfəət və zərər hesabatındakı ehtiyat hesabı təshih etməklə, əvvəl qeydə alınmış mümkün zərər üzrə əks mühasibat düzəlişi aparılır.

Aktivlər qaytarıla bilmədikdə onlar, aktivin və ya onun hissəsinin bərpa olunması üçün bütün prosedurların tamamlanmasından və zərərin məbləğinin müəyyən edilməsindən sonra müvafiq zərər ehtiyatından silinir.

Satıla bilən qiymətli investisiya kağızları. Bu kateqoriyaya, Qrup tərəfindən qeyri-müəyyən müddət ərzində saxlanması nəzərdə tutulan və likvidlik tələblərinin ödənilməsi və yaxud faiz dərəcələri, valyuta məzənnələri və ya səhmlərin dəyərinin dəyişməsi ilə əlaqədar olaraq hər an satıla bilən qiymətli investisiya kağızları daxildir. Qrup investisiyaları onların alındığı tarixdə satıla bilən investisiya kağızları kimi təsnifləşdirir.

Satıla bilən qiymətli investisiya kağızları ədalətli dəyerdə qeydə alınır. Satıla bilən borc qiymətli kağızları üzrə faiz gəlirləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanır və mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Satıla bilən səhmlər üzrə dividendlər Qrupun həmin səhmlər üzrə ödənişləri qəbul etmək hüququ müəyyən edildikdə, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Ədalətli dəyərdəki dəyişikliklərin bütün digər elementləri investisiya uçotdan çıxarılanadək və ya ehtimal olunan zərər üçün ehtiyat yaradılanadək kapital hesabında təxirə salınır. Bu zaman yaranan məcmu gəlir və ya zərər kapital hesabından mənfəət və zərər hesabatına silinir.

Satıla bilən qiymətli investisiya kağızlarının ilkin uçotundan sonra baş vermiş bir və ya bir neçə halın ("zərər halları") nəticəsində yaranmış mümkün zərərlər mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Satıla bilən qiymətli investisiya kağızları üzrə zərər, həmin qiymətli kağızlar üzrə ədalətli dəyər onları balans dəyərindən artıq olduğu halda yaranır. Alqı dəyəri ilə cari ədalətli dəyər arasında fərq kimi qiymətləndirilən məcmu zərər, əvvəlki dövrlərdə mənfəət və zərər hesabatında həmin aktiv üzrə qeydə alınmış hər hansı zərəri çıxmaqla, kapital hesabından silinərək mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Pay vasitələrinin dəyersizləşməsi üzrə zərərlər mənfəət və zərər hesabatında bərpa edilmir. Satıla bilən borc qiymətli kağızlar üzrə ədalətli dəyər sonrakı dövrdə baş vermiş hadisəyə görə artarsa və həmin artım obyektiv olaraq zərərin mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınmasından sonra baş vermiş hadisəyə aid edilərsə, cari dövrün mənfəət və zərər hesabatında mümkün zərər üzrə əks mühasibat düzəlişi aparılır.

Maliyyə aktivlərinin uçotdan silinməsi. Qrup (i) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda, və ya (ii) Qrup bu aktivlər üzrə mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə, və ya (iii) Qrup bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda maliyyə aktivlərini uçotdan silir. Nəzarət qarşı tərəfin öz mülkiyyətində olan aktivləri satış üzrə əlavə məhdudiyyətlər qoymadan əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq üçün praktiki imkana malik olmadığı hallarda saxlanılır.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Binalar və avadanlıqlar. Binalar və avadanlıqlar, lazım olduqda yığılmış amortizasiyanı və ehtimal olunan zərər üçün ehtiyatı çıxmaqla, ilkin dəyerdə qeyd alınır.

Kiçik həcmli təmir və istismar xərcləri çəkildiyi zaman xərcə silinir. Binalar və avadanlıqların əsas hissələrinin və ya komponentlərinin dəyişdirilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr istismardan çıxarılır.

Binalar və avadanlıqlar dəyərsizləşdikdə, onlar binalar və avadanlıqların istifadəsi nəticəsində əldə edilən dəyər ilə satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyerdən daha yüksək olan dəyərə silinir. Aktivin balans dəyərindəki azalma mənfəət və zərər hesabatında qeyd alınır. Aktivin istifadəsi nəticəsində əldə edilən dəyər və ya satış xərcləri çıxılmaqla, onun ədalətli dəyərini müəyyən edilməsi üçün istifadə edilən təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə əvvəlki dövrlərdə hər-hansı aktiv üçün qeyd alınmış dəyərsizləşmə üzrə zərərlər bərpa edilir.

Binalar və avadanlıqların satışından yaranan gəlir və zərər, gəlir məbləği və balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və zərər hesabatında qeyd alınır.

Amortizasiya. Torpaq üçün amortizasiya hesablanmır. Digər əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya bərabər çıxılmalar metoduna, yəni əsas vəsaitlərin faydalı xidmət müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə, aktivlərin ilkin dəyərini qalıq dəyərində bölməklə hesablanır:

Binalar	3%;
Ofis və kompüter avadanlığı	25%;
Mebel, qurğular və sair	20%;
Nəqliyyat vasitələri	15%; və
İcərəyə götürülmüş aktivlərin əsaslı təmiri	müvafiq lizinq müqaviləsinin müddəti ərzində

Aktivin artıq köhnəldiyi və istismar müddəti başa çatdığı halda, satış üzrə təxmin edilən xərclər çıxılmaqla, Qrupun həmin aktivin satışı nəticəsində əldə edəcəyi təxmin edilən məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Qrup aktivini onun fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözlədikdə, aktivin qalıq dəyəri sıfıra bərabər olur. Aktivlərin qalıq dəyərləri və faydalı xidmət müddətləri lazım olduqda hər bir balans tarixində nəzərdən keçirilir və dəqiqləşdirilir.

Qeyri-maddi aktivlər. Qrupun bütün qeyri-maddi aktivləri müəyyən faydalı xidmət müddətinə malik olmaqla əsasən kapitallaşdırılmış kompüter proqram təminatından ibarətdir.

Əldə edilmiş proqram təminatı lisenziyaları həmin proqram təminatını almaq və xüsusi proqram şəklində istifadə etmək üçün çəkilmiş xərclər nəzərə alınmaqla kapitallaşdırılır. Qrup tərəfindən nəzarət olunan identifikasiya edilə bilən unikal proqram təminatı ilə birbaşa əlaqəli olan tərtibat xərcləri, xərclərdən artıq olan iqtisadi səmərə gətirəcəyi halda qeyri-maddi aktivlər kimi tanınır. Kapitallaşdırılmış xərclərə proqram təminatını tərtib edən işçilərə sərf olunan xərclər və inzibati xərclərin müvafiq hissəsi daxildir. Proqram təminatı ilə əlaqədar bütün digər xərclər (təmir xərcləri) çəkildikdə xərcə silinir. Kapitallaşdırılmış proqram təminatı onun 4-5 illik faydalı xidmət müddəti ərzində bərabər aşınma prinsipinə əsasən amortizasiya olunur.

Əməliyyat lizinqi. Qrup lizinqalan qismində çıxış etdikdə və lizinq obyektlərinin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar risk və gəlirlər lizinqverən tərəfindən Qrupa ötürülmədikdə, əməliyyat lizinqi müqavilələri üzrə cəmi ödənişlər lizinqin müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən mənfəət və zərər hesabatında qeyd alınır.

Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər. Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər, müxbir banklar tərəfindən nağd pulun və ya digər aktivlərin Qrupa verildiyi zaman qeyd alınır. Qeyri-derivativ passivlər amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeyd alınır. Qrup verdiyi borcları geri aldıqda, həmin borc öhdəlikləri konsolidasiya edilmiş balans hesabatından silinir və passivin balans dəyəri ilə ödənilmiş məbləğ arasındakı fərq borcun ödənilməsi üzrə yaranan gəlirlərə daxil edilir.

Müştəri hesabları. Müştəri hesabları fiziki şəxslər, dövlət müəssisələri və ya hüquqi şəxslər qarşısında olan qeyri-derivativ passivlərdir və amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeyd alınır.

Buraxılmış borc qiymətli kağızları. Buraxılmış borc qiymətli kağızlarına Qrup tərəfindən buraxılan istiqrazlar daxildir. Qrup buraxdığı borc qiymətli kağızlarını geri aldıqda, həmin borc öhdəlikləri konsolidasiya edilmiş balans hesabatından silinir və passivin balans dəyəri ilə ödənilmiş məbləğ arasındakı fərq borcun ödənilməsi üzrə yaranan gəlirlərə daxil edilir.

Borc götürülmüş digər vəsaitlər. Borc götürülmüş digər vəsaitlər beynəlxalq maliyyə institutları qarşısında qeyri-derivativ öhdəlikləri əks etdirir və amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeyd alınır.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Mənfəət vergisi. Mənfəət vergisi hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında Azərbaycan Respublikasının balans tarixinə qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, konsolidasiya edilmiş mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrdə bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınan əməliyyatlara aid olan vergilər bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər, Bankın və ya onun törəmə müəssisəsinin maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi balans passivi metodundan istifadə etməklə, aktiv və passivlərin vergi bazası və maliyyə hesabatları məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərləri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlkin uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və passivin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla). Təxirə salınmış vergi qalıqları, balans tarixinə qüvvədə olan vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Təxirə salınmış vergi aktiv və passivləri yalnız Qrupun ayrı-ayrı şirkətləri arasında əvəzləşdirilir. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərləri o zaman hesablanır ki, bu çıxılmaların realizasiya oluna bilməsi üçün gələcəkdə kifayət qədər vergiyə cəlb ediləcək mənfəətin mövcudluğu ehtimal edilsin.

Kreditlərlə bağlı digər öhdəliklər. Qrup akkreditivlər və maliyyə zəmanətləri daxil olmaqla, kreditlərlə bağlı öhdəlikləri öz üzərinə götürür. Maliyyə zəmanətləri müştərinin üçüncü şəxslər qarşısında öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyini və kreditlər kimi eyni kredit riskinə məruz qaldığı halda, ödənişlərin aparılması üzrə dəyişilməz öhdəlikləri əks etdirir. Kreditlərin verilməsi üzrə maliyyə zəmanətləri və öhdəlikləri əvvəlcə qaydaya görə əldə edilmiş komissiya gəlirləri ilə təsdiqlənən ədalətli dəyərlə qeydə alınır. Həmin məbləğ öhdəliyin qüvvədə olduğu müddət ərzində bərabər çıxılmalar metodu ilə amortizasiya edilir. Hər bir balans tarixində öhdəliklər (i) ilkin uçot zamanı amortizasiya olunmamış məbləğ ilə (ii) balans tarixində öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün tələb olunan xərclər üzrə ən yaxşı təxminlərdən daha yüksək olanı ilə ölçülür.

Dividendlər. Dividendlər elan edildikləri dövrdə kapital hesablarında qeydə alınır. Balans tarixindən sonra və maliyyə hesabatlarının imzalanmasından əvvəl elan edilmiş dividendlər hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr üzrə Qeyddə açıqlanır. Mənfəətin bölüşdürülməsi və onun digər şəkildə istifadəsi Bankın yerli qaydalara uyğun olaraq hazırlanmış mühasibat hesabatlarına əsasən həyata keçirilir. Azərbaycan qanunvericiliyində cari ilin xalis mənfəəti bölüşdürmənin əsası kimi müəyyən edilir.

Gəlir və xərclərin uçotu. Faiz gəlir və xərcləri konsolidasiya edilmiş mənfəət və zərər hesabatında bütün borc vasitələri üçün effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablama metoduna əsasən qeydə alınır. Bu metod, faiz gəlir və xərclərinin bir hissəsi kimi müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün haqları, əməliyyat xərclərini və digər mükafat və ya diskont edilmiş vasitələri təxirə salır.

Effektiv faiz dərəcəsinə əks olunan haqlara maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə passivinin buraxılması ilə əlaqədar müəssisə tərəfindən əldə edilmiş və ya ödənilmiş buraxılma haqları daxildir (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zəmanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə vasitəsinin şərtlərinin razılaşdırılması və əməliyyat sənədlərinin işlənməsi haqları). Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi məqsədilə Qrup tərəfindən əldə edilmiş haqlar, Qrupun xüsusi kredit müqaviləsi imzalayacağı ehtimal edildikdə və həmin müqavilə əsasında əldə etdiyi krediti dərhal üçüncü tərəfə borc verəcəyi gözlənilmədikdə, effektiv faiz dərəcəsinə əks olunur. Kreditlərin verilməsi üzrə öhdəliklər Qrup tərəfindən mənfəət və zərər hesabatında ədalətli dəyərlə qeydə alınan maliyyə passivləri kimi göstərilir.

Kreditlərin və digər borc vasitələrinin qaytarılması şübhəli olduqda, onların dəyəri gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinə qədər azaldılır və bu kreditlər üzrə faiz gəlirləri sonradan mümkün zərərlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə edilmiş effektiv faiz dərəcəsi nəzərə alınmaqla cari dəyər diskontunun geri qaytarılması üçün qeydə alınır.

Bütün digər haqq, komissiya, gəlir və xərclər əsasən göstərilməli olan bütün xidmətlərin nisbəti kimi göstərilmiş faktiki xidmətlərin əsasında müəyyən edilən konkret əməliyyatın başa çatdırılması nəzərə alınmaqla hesablama metodu ilə qeydə alınır. Kreditin sindikatlaşdırılması üzrə haqlar sindikasiya başa çatdırıldıqda və Qrup kredit paketinin heç bir hissəsini özündə və eyni effektiv faiz dərəcəsilə digər iştirakçılar üçün saxlamadıqda gəlir kimi qeydə alınır.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Danışıqlar və ya üçüncü tərəf üçün əməliyyatların aparılmasına (məsələn, kreditlərin, səhmlərin və ya digər qiymətli kağızların alınması və yaxud müəssisənin alqısı və ya satışı) dair danışıqlarda iştirak nəticəsində ödənilən haqq və komissiyalar göstərilən əməliyyatın başa çatdığı tarixdə qeydə alınır. Investisiya portfelinin idarə olunması üzrə komissiya gəlirləri və digər idarəetmə və məsləhət xidmətləri, adətən zaman nisbəti prinsipinə əsasən xidmətlərin göstərilməsinə dair müqavilələrin şərtlərinə uyğun olaraq əks etdirilir. Investisiya fondlarındakı aktivlərin idarə olunması üzrə komissiya gəlirləri bu cür xidmətlərin göstərildiyi dövr ərzində proporsional şəkildə qeydə alınır. Eyni prinsip, uzun müddət ərzində ardıcıl olaraq göstərilən maddi rifahın idarə olunması, maliyyə planlaşdırması və depozitari xidmətləri üçün tətbiq edilir.

Səhm mükafatı. Səhm mükafatı nizamnamə kapitalına qoyuluşların buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq olan hissəsidir.

Xarici valyutanın yenidən qiymətləndirilməsi. Qrupun konsolidasiya edilmiş müəssisələrinin funksional valyutası həmin müəssisələrin fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Bankın funksional və Qrupun hesabat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır ("AZN").

Monetar aktiv və passivlər, ARMB-nin müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən hər bir müəssisənin funksional valyutasına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və ARMB-nin ilin sonuna olan rəsmi valyuta məzənnəsi ilə monetar aktiv və passivlərin hər bir müəssisənin funksional valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan müsbət və mənfi məzənnə fərqləri mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. İlin sonuna qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə yerli valyutaya çevrilmə qeyri-monetar maddələrə, o cümlədən pay vasitələrinə tətbiq edilmir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərinə təsiri ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirmə nəticəsində gəlir və ya xərclərin bir hissəsi kimi qeydə alınır.

31 dekabr 2006-cı il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə olunan əsas valyuta məzənnələri belə olmuşdur: 1 ABŞ Dolları = 0.8714 AZN (2005: 1 ABŞ Dolları = 0.9186 AZN). Azərbaycan Manatının digər xarici valyutalara çevrilməsi ilə əlaqədar məhdudiyyətlər və nəzarət sistemi mövcuddur. Hazırda, Azərbaycan Manatı digər ölkələrdə sərbəst dönerli valyuta hesab edilmir.

Əvəzləşdirmə. Konsolidasiya edilmiş balans hesabatında maliyyə aktiv və passivlərinin əvəzləşdirilməsi və alınan xalis məbləğin balansda daxil edilməsi yalnız o zaman həyata keçirilə bilər ki, qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün hüquqi əsas, xalis məbləğ əsasında hesablaşmanı aparmaq və eyni zamanda aktivini realizasiya edərək passivi ödəmək niyyəti mövcud olsun.

İşçilərə sərf olunan xərclər və müvafiq ayırmalar. Əmək haqları, məvaciblər, Azərbaycan Respublikasının Sosial Müdafiə Fondlarına ödənişlər, ödənişli və xəstəlik məzuniyyətləri, bonuslar və pul şəklində olmayan mükafatlar Qrupun işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlərin göstərildiyi ildə hesablanır və qeydə alınır.

4 Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Mühəsibat Təxminləri və Fərziyyələr

Qrup növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və passivlərin qeyd olunmuş məbləğlərinə təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq qiymətləndirilir və rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, o cümlədən müəyyən olunmuş hallarda məqbul sayıla bilən gələcək hadisələrə dair ehtimallara əsaslanır. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik fərziyyələrdən başqa müəyyən mühakimələr də irəli sürür. Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında qeydə alınmış məbləğlərə çox əhəmiyyətli təsir göstərən mühakimələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və passivlərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişin edilməsinə səbəb olan təxminlər aşağıdakılardan ibarətdir:

Kreditlər və avanslar üzrə mümkün zərərər. Qrup müntəzəm olaraq kredit portfelini üzrə mümkün zərərin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün onu təhlil edir. Mümkün zərərin konsolidasiya edilmiş mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınmış alınıb-alınmamasını müəyyən edərkən, Qrup kredit portfelində konkret bir kreditin dəyərində azalmanın müşahidə edilməsindən əvvəl kredit portfelini üzrə pul vəsaitlərinin təxmin edilən hərəkətində ölçülə bilən azalmanı əks etdirən müşahidə edilə bilən məlumatın olub-olmamasını müəyyən etmək üçün müəyyən mühakimə irəli sürür. Bu məlumatlara, borcalanlar qrupunun ödəyicilik qabiliyyətində və ya qrupdakı aktivlərin geri ödənilməməsinə birbaşa səbəb ola bilən milli və regional iqtisadi şəraitdə mənfi dəyişikliyin olduğunu əks etdirən müşahidə edilə bilən məlumatlar daxildir. Rəhbərlik gələcək pul vəsaitləri hərəkətini planlaşdırarkən, kredit riskinə xas xüsusiyyətlərə malik olan aktivlər üçün tarixi zərər təcrübəsinə əsaslanan təxminlərdən və portfeldəki digər bənzər zərərlərə dair obyektiv məlumatlardan istifadə edir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və vaxtını təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və fərziyyələr, təxmin edilən mümkün zərərər və həqiqi zərərər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

4 Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Mühasibat Təxminləri və Fərziyyələr (davamı)

Maliyyə lizinqi və maliyyə aktivlərinin uçotdan silinməsi. Rəhbərlik maliyyə və lizinq aktivlərinin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün əhəmiyyətli risk və faydaların qarşı tərəflərə ötürüldüyünü və xüsusilə hansı risk və faydaların daha əhəmiyyətli olduğunu və əhəmiyyətli risk və faydalara aid olduğunu müəyyən etmək üçün peşəkar mülahizələr irəli sürür.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycan Respublikasının vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyinin müxtəlif şəkildə şərh edilməsi mümkündür. 26 sayılı Qeydə baxın.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların ilkin uçotu. Qrup öz fəaliyyəti gedişində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aparır. 39 sayılı BMS-ə uyğun olaraq maliyyə vasitələri ilkin olaraq ədalətli dəyerdə uçot alınmalıdır. Lakin, həmin əməliyyatların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələrində həyata keçirilməsini müəyyən etmək məqsədilə bu cür əməliyyatlar üçün aktiv bazar mövcud olmadıqda peşəkar fərziyyələrdən istifadə etmək lazım gəlir. Fərziyyənin irəli sürülməsinin əsasını əlaqəli olmayan tərəflərlə analoji əməliyyatların qiymətinin müəyyən edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili təşkil edir.

5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara dair Şərhlərin Tətbiqi

1 yanvar 2006-cı il tarixdən Qrup üçün bəzi yeni BMHS-lər qüvvəyə minmişdir. Aşağıda hal-hazırda Qrupun fəaliyyəti üçün məqbul sayılan və ya gələcəkdə sayıla biləcək yeni və ya yenidən işlənmiş standartlar və onlara dair şərhlər təqdim edilir, eləcə də onların Qrupun uçot siyasətinə təsiri haqqında məlumat göstərilir. Uçot siyasətindəki bütün dəyişikliklər aşağıda başqa cür göstərilmədiyi hallarda, 1 yanvar 2005-ci il tarixinə bölüşdürülməmiş mənfəətə düzəlişlərin edilməsi nəzərə alınmaqla, retrospektiv qaydada tətbiq edilmişdir.

İFRİC 4, (Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər Komitəsi “Müqavilədə lizinq əlamətlərinin mövcud olmasının müəyyən edilməsi” (1 yanvar 2006-cı il tarixdən qüvvəyə minir). İFRİC 4 uyğun olaraq müqavilədə lizinq əlamətlərinin mövcud olub-olmadığının müəyyən edilməsi müqavilənin iqtisadi məzmununa əsaslanmalıdır. Bu məqsədlə a) müqavilənin yerinə yetirilməsinin konkret aktiv və ya aktivlərin istifadəsi ilə əlaqəli olub-olmadığının və b) müqavilədə aktivdən istifadə hüququnun ötürülməsinin nəzərdə tutulub-tutulmadığının müəyyən edilməsi tələb olunur. Qrup müqavilə ilə bağlı öz münasibətlərini qiymətləndirmiş və İFRİC 4 tətbiq edilməsi nəticəsində düzəlişlərin aparılmasına zərurət olmadığı qənaətinə gəlmişdir.

BMS 39 (Düzəliş) – “Ədalətli dəyər prinsipi ilə qiymətləndirmə imkanı” (1 yanvar 2006-cı il tarixdən qüvvəyə minir). 39 sayılı BMS-ə (2003-cü ildə yenidən işlənmiş) uyğun olaraq, müəssisələr ilkin uçot zamanı qiymətləndirmənin nəticələrini mənfəət və zərər hesabında (“maliyyə vasitələrinin mənfəət və zərər hesabında ədalətli dəyərlə ölçülməsi”) qeydə almaqla, bütün maliyyə vasitələrini qəti surətdə ədalətli dəyərlə ölçülməli maliyyə vasitələri kimi təsnifləşdirə bilər. Standarta edilmiş düzəliş “mənfəət və zərər hesabında ədalətli dəyərlə ölçülən” maliyyə vasitələri anlayışını dəyişdirmiş və maliyyə vasitələrinin bu kateqoriyaya aid edilməsi imkanını məhdudlaşdırmışdır. Qrup öz uçot siyasətində dəyişikliklər etmiş və hazırda rəhbərlik yalnız aşağıdakı hallarda maliyyə vasitələrini bu kateqoriyaya aid edir: (a) əgər bu cür təsnifləşdirmə əks-təqdirdə aktiv və öhdəliklərin qiymətləndirilməsi və ya müxtəlif metodlardan istifadə etməklə müvafiq gəlir və xərclərin qeydə alınması nəticəsində yarana biləcək uçot uyğunsuzluğunu kənarlaşdırarsa və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaldarsa; və ya (b) maliyyə aktivləri, maliyyə öhdəlikləri qrupu və ya hər ikisinin idarə edilməsi, eləcə də effektivliyinin qiymətləndirilməsi risklərin idarə olunması və ya investisiya strategiyalarına uyğun olaraq ədalətli dəyər prinsipinə əsasən həyata keçirildikdə və bu prinsip haqqında məlumat baxılmaq üçün müntəzəm olaraq Bankın İdarə Heyətinə təqdim edildikdə. Qrup bu düzəlişi 39 sayılı BMS-ə əsasən “ədalətli dəyər prinsipi ilə qiymətləndirmə imkanı” düzəlişinin keçid müddəalarına uyğun olaraq retrospektiv qaydada tətbiq edir. Bu düzəliş hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

BMS 39 (Düzəliş) – “Proqnozlaşdırılan qrupdaxili əməliyyatlar üzrə pul vəsaitləri hərəkətinin hecinq uçotu” (1 yanvar 2006-cı il tarixdən qüvvəyə minir). Hazırkı düzəlişə əsasən, yüksək ehtimalla proqnozlaşdırılan qrupdaxili əməliyyat üzrə xarici valyuta riski konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatında hecləşdirilən maddə kimi nəzərdən keçirilə bilər. Bu zaman həmin əməliyyat onun iştirakçısı olan müəssisənin funksional valyutası hesab edilməyən valyutada əks etdirilməli və xarici valyuta riski konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərəre təsir göstərməlidir. Qrup hecinq uçotunu tətbiq etmir və müvafiq olaraq göstərilən düzəliş hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

BMS 39 (Düzəliş) – “Maliyyə zəmanəti üzrə müqavilələr” (1 yanvar 2006-cı il tarixdən qüvvəyə minir). Hazırkı düzəliş nəticəsində buxanılmış maliyyə zəmanətləri Qrup tərəfindən ilkin uçot zamanı bir qayda olaraq əldə edilmiş komissiya gəlirləri ilə təsdiqlənən ədalətli dəyərlə qeydə alınmalıdır. Sonradan həmin məbləğ zəmanətin qüvvədə olduğu müddət ərzində bərabər çıxılmalar metodu ilə amortizasiya edilir. Hər bir balans tarixində zəmanətlər (i) ilkin uçot zamanı amortizasiya olunmamış məbləğ ilə (ii) balans tarixində öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün tələb olunan xərclər üzrə ən yaxşı təxminlərdən daha yüksək olanı ilə ölçülür. Göstərilən düzəliş hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara dair Şərhlərin Tətbiqi (davamı)

BMS 21 (Düzəliş) – “Xarici müəssisədəki xalis investisiyalar” (1 yanvar 2006-cı il tarixdən qüvvəyə minir). Hazırkı düzəlişə uyğun olaraq, xarici müəssisədəki xalis investisiyaların tərkib hissəsi olan pul maddələri üzrə məzənnə fərqləri, hətta həmin kreditlər borcverənin və ya borcalanın funksional valyutasında əks etdirilmədiyi halda belə, konsolidasiya edilmiş kapitalda göstərilməlidir. Əvvəlki illərdə bu cür məzənnə fərqlərinin konsolidasiya edilmiş mənfəət və zərər hesabatında göstərilməsi tələb olunurdu. Bundan əlavə, “xarici müəssisədəki xalis investisiyalar” anlayışı indi eyni qrupa daxil olan şirkətlər arasındakı kreditləri əhatə edir. Göstərilən düzəliş hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

BMS 19 (Düzəliş) – “İşçilərə verilən mükafatlar” (1 yanvar 2006-cı il tarixdən qüvvəyə minir). Hazırkı düzəliş müəyyən edilmiş ödənişlərdən ibarət pensiya planları çərçivəsində əmək fəaliyyətinin başa çatmasından sonra mükafatların ödənilməsi ilə əlaqədar aktuari gəlir və zərərlərinin tam həcmdə birbaşa olaraq kapital hesabındakı bölüşdürülməmiş mənfəətə aid edilməsi üçün əlavə imkan nəzərdə tutur. Yeni BMS həmçinin müəyyən edilmiş ödənişlərdən ibarət pensiya planları ilə əlaqədar vacib məlumatın açıqlanma həcmi genişləndirmiş və işəgötürən qrupu ilə pensiya planı üzrə işçilər-İştirakçılar arasında müqavilənin uçot metodlarına aydınlıq gətirmişdir. Göstərilən düzəliş hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların tətbiqinin təsiri. Yuxarıda qeyd olunan yeni və ya yenidən işlənmiş standartlar və onlara dair şərhlərin tətbiqinin 31 dekabr 2006 və 31 dekabr 2005-ci il tarixlərinə Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyətinə və həmin tarixdə tamamlanan illər üçün konsolidasiya edilmiş əməliyyat nəticələrinə təsiri əhəmiyyətli olmamışdır.

6 Mühasibat Uçotu üzrə Yeniliklər

Qrupun 1 yanvar 2007-ci il tarixdən və ya bu tarixdən sonra başlayan hesabat dövrləri üçün məcburi xarakter daşıyan və ya Qrup tərəfindən əvvəllər qəbul edilməyən bəzi yeni standartlar və onlara dair şərhlər dərc olunmuşdur:

BMHS 7 – “Maliyyə Vasitələri: Məlumatın açıqlanması” və BMS 1 “Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı” Standartına əlavə dəyişikliklər – kapital bərədə məlumatın açıqlanması (1 yanvar 2007-ci il tarixdən qüvvəyə minir). Yeni BMHS maliyyə vasitələri haqqında məlumatların yenilənməsi məqsədilə məcburi xarakter daşıyan məlumatların açıqlanma həcmi genişləndirmişdir. Məlumatların açıqlanma həcmi əhəmiyyətli dərəcədə artacaq və bu zaman risklərin kəmiyyət aspektlərinə və risklərin idarə olunması metodlarına xüsusi diqqət ayrılacaqdır. Kəmiyyət açıqlamaları müəssisə daxilində baş rəhbərliyə təqdim edilən məlumat əsasında risklərin dərəcəsi haqqında məlumat əldə etməyə imkan yaradacaqdır. Kəmiyyət və keyfiyyət açıqlamaları həmçinin kredit riski, likvidlik riski və bazar riski, o cümlədən bazar riskinə qarşı həssaslıq təhlili haqqında məlumat əldə etməyə imkan yaradacaqdır. BMHS 7 BMS 30 “Banklar və Analoji Maliyyə İnstitutlarının Maliyyə Hesabatlarında Açıqlamalar” və BMS 32 “Maliyyə Vasitələri: məlumatların açıqlanması və təqdim olunması” Standartının bəzi müddəalarını əvəz edir. 1 sayılı BMS-ə Əlavədə Bankın və onun törəmə müəssisəsinin kapitalı və bu kapitalın idarə edilməsi üsulları haqqında məlumat açıqlanır. Hazırda Qrup yeni BMHS və 1 sayılı BMS-ə əlavənin onun maliyyə hesabatlarında açıqlanan məlumatlara təsirini təhlil edir.

BMHS 8, “Əməliyyat seqmentləri” (1 yanvar 2009 və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu Standart borc və ya pay vasitələri açıq bazarda alınıb-satılan təşkilatlara, eləcə də açıq bazarda hər-hansı növ vasitələrin yerləşdirilməsi ilə əlaqədar maliyyə hesabatlarını tənzimləyici orqanlara təqdim edən və ya təqdim etməyi planlaşdıran müəssisələrə tətbiq edilir. BMHS 8 müəssisələrin öz əməliyyat seqmentləri haqqında maliyyə və təsviri məlumatları açıqlamasını tələb edir və müəssisələrin bu cür məlumatı öz maliyyə hesabatlarında açıqlama qaydasını əks etdirir. Hazırda rəhbərlik bu Standartın Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında seqment haqqında məlumatların açıqlanmasına göstərəcəyi təsiri qiymətləndirir. Rəhbərlik 8 sayılı BMHS-in Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına təsir göstərəcəyini gözləyir.

Digər yeni standartlar və şərhlər. Qrup əvvəllər aşağıdakı yeni standartlar və şərhləri qəbul etməmişdir:

- IFRIC 7, BMS 29-a uyğun olaraq Yenidən Hesablama Yanaşmasının Tətbiqi (1 mart 2006 və ya bu tarixdən sonra, yeni 1 yanvar 2007-ci il tarixdən başlayan dövrlər üçün qüvvəyə minir);
- IFRIC 8, BMHS 2-nin Tətbiq Sahəsi (1 may 2006 və ya bu tarixdən sonra, yeni 1 yanvar 2007-ci il tarixdən başlayan dövrlər üçün qüvvəyə minir);
- IFRIC 9, Əlavə elementli derivativlərin yenidən qiymətləndirilməsi (1 iyun 2006 və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir);
- IFRIC 10, İlk maliyyə hesabatları və dəyərsizləşmə (1 noyabr 2006 və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir);
- IFRIC 11, IFRS 2 – Qrup və səhmdarlardan geri alınmış səhmlər üzrə əməliyyatlar (1 mart 2007 və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

6 Mühasibat Uçotu üzrə Yeniliklər (davamı)

Yuxarıda göstərilən hallardan başqa, yeni standartlar və şərhlər Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməyəcəkdir.

7 Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
Kassa	5,904	3,637
ARMB-dəki qalıqlar (məcburi ehtiyat depozitlərindən başqa)	1,562	2,440
Digər banklardakı müxbir hesablar və overnayt depozitlər		
- Azərbaycan Respublikasında	2,122	1,142
- Digər ölkələrdə	14,124	2,722
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	23,712	9,941

31 dekabr 2006-cı il tarixinə digər banklardakı müxbir hesablar və overnayt depozitlərə Bankın bir rezident bankda yerləşdirdiyi 876 min AZN məbləğində depozit daxildir. Eyni zamanda Bank həmin rezident bankdan eyni məbləğdə depozit cəlb etmişdir və bu depozit 31 dekabr 2006-cı il tarixinə balansda göstərilmişdir. Həmin rezident bankın Bankda yerləşdirdiyi overnayt depozit digər banklara ödəniləcək vəsaitlər kimi qeydə alınmışdır. Bankla rezident bank arasında 29 dekabr 2006-cı il tarixində müqavilə imzalanmış və müvafiq overnayt depoziti öhdəliklər yerinə yetirilməklə 5 yanvar 2007-ci il tarixində geri qaytarılmışdır. 13 sayılı Qeydə baxın.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin coğrafi, valyuta, eləcə faiz dərəcələri üzrə təhlili 25 sayılı Qeyddə açıqlanır. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 28 sayılı Qeyddə açıqlanır.

8 Digər Banklardan Alınacaq Vəsaitlər

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
Digər banklardakı cari müddətli yerləşdirmələr	4,722	2,574
Cəmi digər banklardan alınacaq vəsaitlər	4,722	2,574

Digər banklardakı cari müddətli yerləşdirmələrə 31 dekabr 2006-cı il tarixinə üç rezident bankda yerləşdirilmiş 1,345 min AZN məbləğində qısamüddətli depozitlər daxildir. Bu depozitlər üzrə illik faiz dərəcələri 14% və 15% təşkil edir (31 dekabr 2005: üç rezident bankda illik 14% və 15% dərəcəsi ilə 1,343 min AZN məbləğində qısamüddətli depozitlər yerləşdirilmişdir). Həmin depozitlər daha sonra həmin üç rezident bank tərəfindən ayrı-ayrı kredit müqavilələrinə əsasən kredit şəklində 100% Bankın törəmə müəssisəsi olan Unilizing şirkətinə verilmişdir. Həmin kreditlər üzrə illik faiz dərəcəsi 13% və 15% təşkil etmiş və ödəmə müddətləri yuxarıda qeyd olunan depozitlərdə olduğu kimi yanvar 2007 və may 2007-ci ildə başa çatır. 13 sayılı Qeydə baxın. Bankın qısamüddətli depozitləri və 100% Bankın törəmə müəssisəsi olan Unilizing şirkəti tərəfindən əldə edilmiş kreditlər hüquqi formalarına görə müvafiq olaraq yerləşdirilmiş aktivlər və üçüncü tərəflər qarşısında öhdəlikləri əks etdirdiyinə görə qarşılıqlı şəkildə əvəzləşdirilmir. 13 sayılı Qeydə baxın.

31 dekabr 2006-cı il tarixinə digər banklardan alınacaq vəsaitlərin təxmin edilən ədalətli dəyəri 4,722 min AZN (31 dekabr 2005: 2,574 min AZN) təşkil etmişdir. 27 sayılı Qeydə baxın. Digər banklardan alınacaq vəsaitlərin coğrafi, valyuta, eləcə də ödəmə müddətləri və faiz dərəcələri üzrə təhlili 25 sayılı Qeyddə açıqlanır. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 28 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Unibank Kommersiya Bankı**31 dekabr 2006-cı il tarixinə – Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****9 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar**

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
Cari kreditlər	82,779	42,880
Maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları	6,654	4,127
Vaxtı keçmiş kreditlər	568	369
Hesablanmış faiz gəlirləri	1,053	501
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan zərər üçün ehtiyat çıxılmaqla	(3,190)	(2,140)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	87,864	45,737

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan zərər üçün ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
1 yanvar tarixinə kreditlər üzrə ehtimal olunan zərər üçün ehtiyat	2,140	1,260
İl üzrə ehtiyat ayırmaları	1,209	880
İl ərzində silinmiş ehtiyat	(159)	-
31 dekabr tarixinə kreditlər üzrə ehtimal olunan zərər üçün ehtiyat	3,190	2,140

Kredit portfelinin iqtisadi sektorlar üzrə risk strukturu aşağıdakı kimidir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006		2005	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
İstehlak kreditləri				
- nəqliyyat vasitələrinin alınması	16,992	18.7	7,620	15.9
- ticarət və xidmətlər	13,931	15.3	5,938	12.4
- mənzil və əmlak girovunun alınması	3,805	4.2	3,388	7.1
- kredit kartları	2,417	2.7	285	0.6
- istehsal	2,195	2.4	1,478	3.1
- digər məqsədlər	14,217	15.6	4,367	9.1
Cəmi istehlak kreditləri	53,557	58.9	23,076	48.2
Ticarət və xidmətlər	11,779	12.9	7,215	15.1
İstehsal	10,637	11.7	8,937	18.6
İnşaat	7,932	8.7	2,120	4.4
Lizinq	6,952	7.6	4,907	10.3
Kənd təsərrüfatı	91	0.1	93	0.2
Digər	106	0.1	1,529	3.2
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (ehtiyat ayırmalarından əvvəl)	91,054	100.0	47,877	100.0

9 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)

31 dekabr 2006-cı il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslara sıfır məbləğində maliyyə lizinqi üzrə ümitsiz debitor borcları üçün ehtiyat çıxılmaqla, Qrupun törəmə lizinq müəssisəsinin 6,654 min AZN məbləğində maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları daxildir (31 dekabr 2005: 89 min AZN məbləğində maliyyə lizinqi üzrə ümitsiz debitor borcları üçün ehtiyat çıxılmaqla, Qrupun törəmə lizinq müəssisəsinin 4,127 min AZN məbləğində maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları). 31 dekabr 2006-cı il tarixinə maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları, əsasən müxtəlif növ nəqliyyat vasitələrinin və tibb avadanlıqlarının lizinqi ilə əlaqədar 98 lizinq müqaviləsini əks etdirir (31 dekabr 2005: əsasən müxtəlif növ nəqliyyat vasitələrinin lizinqi ilə əlaqədar 56 lizinq müqaviləsi). Hazırkı maliyyə lizinqi müqavilələrinin müddəti adətən üç il ərzində başa çatır və lizinq ödənişləri hər ay həyata keçirilir. Lizinq müddəti ərzində lizinqə verilən əmlak üzrə mülkiyyət hüququ törəmə lizinq müəssisəsinə məxsusdur. Lizinqə verilən əmlakın müxtəlif səbəblər üzündən zədələnməsi, oğurlanması və digər hallar kimi əlaqəli riskləri adətən maliyyə lizinqi müqavilələrində sığorta edilir. Törəmə lizinq müəssisəsinin rəhbərliyi müntəzəm olaraq lizinq məbləğinin ödənilməmiş hissəsinə nəzarət etməklə və lizinq alanların maliyyə hesabatlarını təhlil etməklə, onların maliyyə vəziyyətini qiymətləndirir.

Maliyyə lizinqi üzrə alınacaq ödənişlər (lizinqə qoyulan ümumi investisiyanın dəyəri) və onların diskont edilmiş dəyəri aşağıda göstərilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	1 ildən az	2-5 il ərzində	5 ildən çox	Cəmi
31 dekabr 2005-ci il tarixinə maliyyə lizinqi üzrə alınacaq ödənişlər	263	4,644	-	4,907
Maliyyə gəlirlərinin qazanılmamış hissəsi	(50)	(642)	-	(692)
Dəyersizləşmə üzrə ehtiyat	(4)	(84)	-	(88)
31 dekabr 2005-ci il tarixinə lizinq üzrə alınacaq ödənişlərin diskont edilmiş dəyəri	209	3,918	-	4,127
31 dekabr 2006-cı il tarixinə maliyyə lizinqi üzrə alınacaq ödənişlər	720	6,232	-	6,952
Maliyyə gəlirlərinin qazanılmamış hissəsi	(63)	(235)	-	(298)
Dəyersizləşmə üzrə ehtiyat	-	-	-	-
31 dekabr 2006-cı il tarixinə maliyyə lizinqi üzrə alınacaq ödənişlərin diskont edilmiş dəyəri	657	5,997	-	6,654

31 dekabr 2006-cı il tarixinə Bank 39 borcalana (31 dekabr 2005: 36 borcalan) ümumi məbləği 28,410 min AZN (31 dekabr 2005: 16,031 min AZN) məbləğində kredit vermişdir. Bu kreditlər ümumi kredit portfelinin 31%-ni (31 dekabr 2005: 33%) təşkil edir.

31 dekabr 2006-cı il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların təxmin edilən ədalətli dəyəri 87,864 min AZN (31 dekabr 2005: 45,737 min AZN) təşkil etmişdir. 27 sayılı Qeydə baxın.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların coğrafi, valyuta, eləcə də ödəmə müddətləri və faiz dərəcələri üzrə təhlili 25 sayılı Qeyddə göstərilir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 28 sayılı Qeyddə açıqlanır.

10 Satıla Bilən İnvestisiya Kağızları

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
Sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən səhmlər	762	362
ARMB-nin notları	-	399
Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin notları	550	3,588
Cəmi satıla bilən investisiya kağızları	1,312	4,349

Satıla bilən investisiya kağızları haqqında ətraflı məlumat aşağıda göstərilir:

Adı	Fəaliyyət növü	Qeydiyyat ölkəsi	Balans dəyəri	
			2006	2005
Bakı Fond Birjası	Fond birjası	Azərbaycan Respublikası	60	60
Milli Kart	Kart prosessinqi	Azərbaycan Respublikası	400	-
MBASK Sığorta şirkəti	Sığorta	Azərbaycan Respublikası	302	302
Cəmi sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən səhmlər			762	362

Bakı Fond Birjasına investisiya qoyuluşu 2000-ci ildə həyata keçirilmişdir və bu investisiya qoyuluşu ümumi nizamnamə kapitalının 5.56%-ni təşkil edir. Hazırda Azərbaycan Respublikasında fond birjası praktiki baxımdan inkişaf mərhələsindədir və hazırkı hesabat tarixinə Bakı Fond Birjasının fəaliyyəti hələ başlanğıc mərhələsindədir. Bununla belə, Qrupun rəhbərliyi hesab edir ki, bu investisiya qoyuluşunun ədalətli dəyəri onun balans dəyərlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənir.

Milli Kart prosessinq mərkəzinə investisiya 2006-cı ildə yatırılmışdır və bu investisiya qoyuluşu ümumi nizamnamə kapitalının 10%-ni təşkil edir. Hazırda Milli Kart prosessinq mərkəzinin hesabat tarixinə fəaliyyəti hələ başlanğıc mərhələsindədir. Buna baxmayaraq, Qrupun rəhbərliyi hesab edir ki, bu investisiya qoyuluşunun ədalətli dəyəri onun balans dəyərlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənir.

15 mart 2005-ci il tarixində MBASK sığorta şirkətinin ümumi nizamnamə kapitalının artmasından sonra, Qrup həmin şirkətdəki investisiya qoyuluşunu artırmışdır. 2005-ci il ərzində MBASK sığorta şirkətinin ümumi nizamnamə kapitalı 700 min AZN-dən 2,000 min AZN-dək artmışdır. Qrup şirkətdəki iştirakçı payını 10.6% səviyyəsində saxlamaq məqsədilə, MBASK sığorta şirkətinin nizamnamə kapitalına 136 min AZN əlavə etmişdir. Nəticədə, Qrupun 31 dekabr 2005-ci il tarixinə MBASK sığorta şirkətindəki investisiya qoyuluşunun nominal dəyəri 212 min AZN təşkil etmişdir. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrupun MBASK sığorta şirkətindəki investisiya qoyuluşunun təxmin edilən ədalətli dəyəri 302 min AZN (31 dekabr 2005: 302 min AZN) olmuşdur.

Qrupun MBASK sığorta şirkətindəki investisiya qoyuluşu üzrə hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2006-cı il tarixində bitən il	31 dekabr 2005-ci il tarixində bitən il
1 yanvar tarixinə balans dəyəri	302	76
İl üzrə satıla bilən investisiya kağızları üzrə ədalətli dəyər ehtiyatındakı hərəkət	-	90
Əlavə səhmlərin alınması	-	136
31 dekabr tarixinə balans dəyəri	302	302

Satıla bilən investisiya kağızları üzrə ədalətli dəyər ehtiyatındakı 90 min AZN məbləğində hərəkət, 20 min AZN məbləğində təxirə salınmış mənfəət vergisi çıxılmaqla (27 sayılı Qeydə baxın), 31 dekabr 2005-ci il tarixində tamamlanan il üzrə konsolidasiya edilmiş səhmdar kapitalında dəyişikliklər hesabatında satıla bilən investisiya kağızları üzrə 70 min AZN məbləğində yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı kimi qeydə alınmışdır. 31 dekabr 2006-cı il tarixində tamamlanan il ərzində həmin qiymətli kağızların ədalətli dəyərlərində əhəmiyyətli dəyişikliklər olmadığına görə, 2006-cı ildə satıla bilən investisiya kağızları üzrə ədalətli dəyər ehtiyatında heç bir hərəkət olmamışdır.

10 Satıla Bilən Investisiya Kağızları (davamı)

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin notları Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən bir ilədək buraxılan qısamüddətli borc qiymətli kağızlarını əks etdirir. Bu notlar üzrə orta çəkili gəlirlilik 9.6%-9.9% təşkil edir. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə balansda olan notlar emitent tərəfindən yanvar 2007-ci ildə tam olaraq ödənilmişdir.

Satıla bilən investisiya kağızlarının coğrafi, valyuta, eləcə də ödəmə müddətləri və faiz dərəcələri üzrə təhlili 25 sayılı Qeyddə açıqlanır.

11 Binalar və Avadanlıqlar

	Qeyd	İcarəyə götürülmüş aktivlərin əsaslı təmiri	Torpaq və binalar	Ofis və kompüter avadanlıqları	Mebel, qurğular və sair	Başa çatdırılmamış tikintilər	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>							
1 yanvar 2005-ci il tarixinə dəyər		57	46	597	1,015	8	1,723
Yığılmış amortizasiya		(13)	(2)	(182)	(370)	-	(567)
1 yanvar 2005-ci il tarixinə balans dəyəri		44	44	415	645	8	1,156
Əlavələr		110	-	539	523	87	1,259
Köçürmələr		8	-	-	-	(8)	-
Silinmələr		-	-	(1)	(25)	-	(26)
Amortizasiya ayırmaları	21	(44)	(1)	(200)	(202)	-	(447)
31 dekabr 2005-ci il tarixinə balans dəyəri		118	43	753	941	87	1,942
31 dekabr 2005-ci il tarixinə dəyər		175	46	1,084	1,439	87	2,831
Yığılmış amortizasiya		(57)	(3)	(331)	(498)	-	(889)
31 dekabr 2005-ci il tarixinə balans dəyəri		118	43	753	941	87	1,942
Əlavələr		361	-	311	950	106	1,728
Köçürmələr		-	193	-	-	(193)	-
Silinmələr		-	-	-	-	-	-
Amortizasiya ayırmaları	21	(45)	(4)	(294)	(315)	-	(658)
31 dekabr 2006-cı il tarixinə balans dəyəri		434	232	770	1,576	-	3,012
31 dekabr 2006-cı il tarixinə dəyər		536	239	1,395	2,389	-	4,559
Yığılmış amortizasiya		(102)	(7)	(625)	(813)	-	(1,547)
31 dekabr 2006-cı il tarixinə balans dəyəri		434	232	770	1,576	-	3,012

31 dekabr 2006-cı il tarixinə binalar və avadanlıqların yekun balansına istismarda olan, lakin tamamilə köhnəlmiş 223 min AZN (31 dekabr 2005: 191 min AZN) məbləğində aktivlər daxildir.

12 Digər Aktivlər

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
Başa çatdırılmamış əmlakın alınması üçün qabaqcadan ödəmələr	9,642	-
Mühasibat proqramının alınması üçün qabaqcadan ödəmələr	-	156
Qeyri-maddi aktivlər (amortizasiya çıxılmaqla)	314	38
Lizinq məqsədləri üçün alınmış avadanlıq üzrə qabaqcadan ödəmələr	206	184
Bloklaşdırılmış nostro hesabları	77	53
Qabaqcadan ödənilmiş sığorta haqları	51	41
Digər	817	123
Cəmi digər aktivlər	11,107	595

31 dekabr 2006-cı il tarixinə başa çatdırılmamış əmlakın alınması üçün qabaqcadan ödəmələr 9,642 min AZN məbləğində ofis binasının alınması üçün ödənilmiş vəsaitləri əks etdirir. Qrup başa çatdırılmış binanı 2007-ci ilin yazında təhvil alacaqdır.

Lizinq məqsədləri üçün alınmış avadanlıq üzrə qabaqcadan ödəmələr lizinqə verilmək üçün nəzərdə tutulan avadanlıq təchizatçılarına verilmiş qabaqcadan ödəmələri əks etdirir.

Bloklaşdırılmış nostro hesabları plastik kartlarla əməliyyatlar üzrə kliring xidmətlərinin göstərilməsi üçün iki rezident bankda yerləşdirilmiş zəmanət depozitlərini və ödəniş sistemi üzrə operatorada yerləşdirilmiş zəmanət depozitini əks etdirir.

Digər aktivlərin coğrafi, valyuta, eləcə də ödəmə müddətləri və faiz dərəcələri üzrə təhlili 25 sayılı Qeyddə açıqlanır.

13 Digər Banklara Ödəniləcək Vəsaitlər

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
Digər bankların müxbir hesabları və overnayt depozitləri	798	743
Digər bankların cari müddətli yerləşdirmələri	5,558	2,537
Cəmi digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	6,356	3,280

31 dekabr 2006-cı il tarixinə digər bankların müxbir hesabları və overnayt depozitlərinə bir rezident bankdan cəlb edilmiş 876 min AZN məbləğində overnayt depozitlər daxildir. Eyni zamanda Bank həmin rezident bankda eyni məbləğdə depozit yerləşdirmişdir və bu depozit 31 dekabr 2006-cı il tarixinə balansda göstərilmişdir. Bankın həmin rezident bankda yerləşdirdiyi müvafiq overnayt depoziti pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində qeydə alınmışdır. 7 sayılı Qeydə baxın.

Digər bankların cari müddətli yerləşdirmələrinə üç rezident bank tərəfindən ayrı-ayrı kredit müqavilələrinə əsasən 100% Qrupun törəmə müəssisəsi olan Unilizinq şirkətinə verilmiş 1,345 min AZN məbləğində qısamüddətli kreditlər daxildir. Bu kreditlər üzrə illik faiz dərəcələri 13% və 15% təşkil edir və ödəmə müddətləri yanvar 2007 və may 2007-ci ildə başa çatır. Eyni zamanda Bank 31 dekabr 2006-cı il tarixinə həmin üç rezident bankda 1,345 min AZN məbləğində qısamüddətli depozitlər yerləşdirmişdir. Həmin depozitlər digər banklardakı cari müddətli yerləşdirmələrə daxil edilmişdir. Bu depozitlər üzrə illik faiz dərəcələri 14% və 15% təşkil edir (31 dekabr 2005: üç rezident bankda illik 14% və 15% dərəcəsi ilə 1,343 min AZN məbləğində qısamüddətli depozitlər yerləşdirilmişdir). 8 sayılı Qeydə baxın.

Digər banklara ödəniləcək vəsaitlərin coğrafi, valyuta, eləcə də ödəmə müddətləri və faiz dərəcələri üzrə təhlili 25 sayılı Qeyddə açıqlanır. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 28 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Unibank Kommersiya Bankı**31 dekabr 2006-cı il tarixinə – Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****14 Müştəri Hesabları**

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
Dövlət müəssisələri və ictimai təşkilatlar	3,543	2,996
- Cari/hesablaşma hesabları	2,872	2,556
- Müddətli depozitlər	671	440
Digər hüquqi şəxslər	32,253	12,368
- Cari/hesablaşma hesabları	28,513	9,349
- Müddətli depozitlər	3,740	3,019
Fiziki şəxslər	44,600	26,512
- Cari/tələb edilənədək hesablar	5,232	2,902
- Müddətli depozitlər	39,368	23,610
Hesablanmış faiz xərcləri	564	66
Cəmi müştəri hesabları	80,960	41,942

2006-cı il ərzində Bank müddətli depozit portfelinin artırılmasını qarşısına məqsəd qoymuş və geniş reklam kampaniyalarından istifadə etməklə və faiz dərəcələrini bazar şəraitinə uyğun artırmaqla fiziki və hüquqi şəxslərdən uzunmüddətli və qısamüddətli depozitlər cəlb etmişdir.

Müştəri hesablarının iqtisadi sektorlar üzrə risk strukturu aşağıdakı kimidir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006		2005	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
Fiziki şəxslər	45,011	55.6	26,577	63.4
Enerji	23,058	28.4	3,078	7.3
Ticarət və xidmətlər	8,040	9.9	6,005	14.3
Sığorta	3,542	4.4	3,834	9.1
İstehsal	312	0.4	405	1.0
Rabitə	260	0.3	691	1.6
Dövlət müəssisələri	204	0.3	28	0.1
İnşaat	97	0.1	273	0.7
Nəqliyyat	48	0.1	726	1.7
Digər	388	0.5	325	0.8
Cəmi müştəri hesabları	80,960	100	41,942	100

31 dekabr 2006-cı il tarixinə müştəri hesablarının təxmin edilən ədalətli dəyəri 80,960 min AZN (2005: 41,942 min AZN) olmuşdur. 27 sayılı Qeydə baxın.

Müştəri hesablarının coğrafi, valyuta, eləcə də ödəmə müddətləri və faiz dərəcələri üzrə təhlili 25 sayılı Qeyddə göstərilir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 28 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Unibank Kommersiya Bankı**31 dekabr 2006-cı il tarixinə – Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****15 Buraxılmış Borc Qiymətli Kağızları**

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
İstiqrazlar	2,614	-
Hesablanmış ödəniləcək faizlər	39	-
Cəmi buraxılmış borc qiymətli kağızları	2,653	-

21 noyabr 2006-cı il tarixində Qrup Bakı Fond Birjasında ilkin yerləşdirmə vasitəsilə açıq bazarda alınıb-satılan (Azərbaycan Respublikasında) hər birinin nominal dəyəri 1,000 ABŞ dolları olan 5,000 ədəd korporativ istiqraz buraxmışdır. ABŞ dolları ilə buraxılmış istiqrazlar üzrə illik faiz dərəcəsi 13.8%, tədavül müddəti isə 360 gün təşkil edir. Bu istiqrazların 3,000 ədədi buraxılma tarixində Kiprdə qeydiyyatdan keçmiş və orada fəaliyyət göstərən xarici investisiya fonduna satılmış, digər 2,000 ədədi isə hesabat tarixinə Bakı Fond Birjasında satış üçün təklif olunmuşdur. Qrup həmin 2,000 ədəd istiqrazı hesabat tarixindən sonrakı dövr ərzində iki xarici investisiya fonduna satmışdır. 30 sayılı Qeydə baxın. 2,653 min AZN 31 dekabr 2006-cı il tarixinə satılmış 3,000 ədəd səhmin nominal dəyərini və həmin tarixə səhmlər üzrə hesablanmış ödəniləcək faizləri əks etdirir.

16 Borc Götürülmüş Digər Vəsaitlər

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
Rezident banklar və təşkilatlardan borc götürülmüş vəsaitlər:		
- Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu (Azərbaycan Respublikası)	2,997	2,285
- Azərbaycan İpoteka Fondu (Azərbaycan Respublikası)	51	-
AYİB-dən və ya AYİB vasitəsilə borc götürülmüş vəsaitlər	11,994	6,273
Alman-Azərbaycan Fondundan borc götürülmüş vəsaitlər	2,581	2,020
Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankından borc götürülmüş vəsaitlər	1,952	643
Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasından borc götürülmüş vəsaitlər	4,357	-
Hollandiya İnkişaf Maliyyə Şirkətindən borc götürülmüş vəsaitlər	4,357	-
Deutsche Investitions-und Entwicklungsgesellschaft MBH-dan borc götürülmüş vəsaitlər	7,407	-
Hesablanmış ödəniləcək faizlər	239	58
Cəmi borc götürülmüş digər vəsaitlər	35,935	11,279

5 sentyabr 2003-cü il tarixində Qrupla Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyi yanında "Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu" arasında kiçik və orta sahibkarlığın maliyyələşdirilməsi məqsədilə kredit xəttinin açılmasına dair saziş imzalanmışdır. Bu proqram çərçivəsində Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu tərəfindən Qrupa illik 1.0%-2.0% faiz dərəcəsilə kredit vəsaitləri təqdim edilmişdir. Qrup həmin vəsaitləri illik 7.0%-8.0% faizdən artıq olmamaq şərtilə müvafiq tələblərə cavab verən borcalanlara verir.

17 fevral 2006-cı il tarixində Qrupla Azərbaycan Respublikası Milli Bankı nəzdində Azərbaycan İpoteka Fondu (AİF) arasında fiziki şəxslərə uzunmüddətli ipoteka kreditlərinin verilməsi haqqında kredit sazişi imzalanmışdır. Bu proqram çərçivəsində AİF tərəfindən Qrupa illik 2.0% faiz dərəcəsilə kredit vəsaitləri təqdim edilmişdir. Qrup həmin vəsaitləri illik 5.0%-6.0% faizdən artıq olmamaq şərtilə müvafiq tələblərə cavab verən borcalanlara verir.

29 noyabr 2002-ci il tarixində Qrupla Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı ("AYİB") arasında Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlığın kreditləşdirilməsi proqramı çərçivəsində maksimum 1,500,000 ABŞ dolları məbləğində kredit xəttinin açılması barədə Kredit Müqaviləsi imzalanmışdır. 6 iyun 2003-cü il tarixində AYİB tərəfindən ayrılmış ümumi kredit xəttinin 3,000,000 ABŞ dollarınadək artırılması barədə Kredit Müqaviləsinə Əlavə imzalanmışdır. Bu kredit xətti üzrə faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcəsinə uyğundur və ilkin ödəniş 6 noyabr 2004-cü il tarixində həyata keçirilməklə, əsas məbləğin yeddi bərabər yarım illik hissələrlə geri qaytarılması nəzərdə tutulmuşdur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrup bu kredit xəttindən 914,533 ABŞ dolları və ya 797 min AZN (31 dekabr 2005: 1,829,067 ABŞ dolları və ya 1,680 min AZN) istifadə etmişdir. Bankın yuxarıda qeyd olunan Kredit Müqaviləsində nəzərdə tutulan konkret maliyyə şərtlərinə riayət etməsi tələb edilir. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Bankın rəhbərliyi həmin tələblərə riayət olunduğunu hesab edir.

16 Borc Götürülmüş Digər Vəsaitlər (davamı)

20 may 2006-cı il tarixində Qrupla AYİB arasında Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlığın kreditləşdirilməsi proqramı çərçivəsində maksimum 2,500,000 ABŞ dolları məbləğində kredit xəttinin açılması barədə Kredit Müqaviləsi imzalanmışdır. Bu kredit xətti üzrə faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcəsinə uyğundur və ilkin ödəniş 20 may 2008-ci il tarixində həyata keçirilməklə, əsas məbləğin altı bərabər yarım illik hissələrlə geri qaytarılması nəzərdə tutulmuşdur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrup bu kredit xəttindən 100,000 ABŞ dolları və ya 87 min AZN istifadə etmişdir. Bankın yuxarıda qeyd olunan Kredit Müqaviləsində nəzərdə tutulan konkret maliyyə şərtlərinə riayət etməsi tələb olunur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Bankın rəhbərliyi həmin tələblərə riayət olunduğunu hesab edir.

31 dekabr 2005-ci il tarixinə "AYİB-dən və ya AYİB vasitəsilə borc götürülmüş vəsaitlər"-in qalıqına AYİB tərəfindən təşkil edilmiş sindikatlaşdırılmış kredit üzrə qalıqlar daxildir. 8 aprel 2005-ci il tarixində Qrupla AYİB-in başçılığı altında xarici banklar arasında Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlıq layihələrinin maliyyələşdirilməsi çərçivəsində 5,000,000 ABŞ dolları məbləğində Sindikasiya Kreditinin cəlb olunmasına dair Saziş imzalanmışdır. Bu sazişə əsasən, AYİB əsas borcverən kimi Qrupa kreditin verilmə tarixindən etibarən üç ildən artıq müddətə və bazar faiz dərəcəsinə uyğun faiz dərəcəsilə 1,500,000 ABŞ dolları məbləğində kredit təqdim etmişdir. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrup bu kredit xəttindən 1,500,000 ABŞ dolları və ya 1,307 min AZN istifadə etmişdir (31 dekabr 2005: 1,500,000 ABŞ dolları və ya 1,378 min AZN). Digər borcverənlər Anglo-Romanian Bankı (İngiltərə) və Bank Creditanstalt (Avstriya), kreditin yerdə qalan 3,500,000 ABŞ dolları hissəsini kreditin müddətinin daha bir il uzadılmaq imkanı ilə bir il müddətinə və əlavə 250,000 ABŞ dolları həcmində kredit xəttini bazar faiz dərəcələrinə uyğun faiz dərəcəsilə təqdim etmişlər. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrup bu kredit xəttindən 3,750,000 ABŞ dolları və ya 3,267 min AZN istifadə etmişdir (31 dekabr 2005: 3,500,000 ABŞ dolları və ya 3,215 min AZN). Bankın yuxarıda qeyd olunan Sazişdə nəzərdə tutulan konkret maliyyə şərtlərinə riayət etməsi tələb olunur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Bankın rəhbərliyi həmin tələblərə riayət olunduğunu hesab edir.

7 sentyabr 2006-cı il tarixində Qrupla AYİB-in başçılığı altında xarici banklar arasında Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlıq layihələrinin maliyyələşdirilməsi çərçivəsində 7,500,000 ABŞ dolları məbləğində Sindikasiya Kreditinin cəlb olunmasına dair ikinci Saziş imzalanmışdır. Bu sazişə əsasən, AYİB əsas borcverən kimi kreditin verilmə tarixindən etibarən dörd ildən artıq müddətə və bazar faiz dərəcəsinə uyğun faiz dərəcəsilə 2,500,000 ABŞ dolları məbləğində kredit təqdim etmişdir. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrup bu kredit xəttindən 2,500,000 ABŞ dolları və ya 2,179 min AZN istifadə etmişdir (31 dekabr 2005: sıfır). Digər borcverənlər Anglo-Romanian Bankı (İngiltərə) və Bank Creditanstalt (Avstriya), kreditin yerdə qalan 5,000,000 ABŞ dolları hissəsini kreditin müddətinin daha bir il uzadılmaq imkanı ilə bir il yarım müddətinə bazar faiz dərəcələrinə uyğun faiz dərəcəsilə təqdim etmişlər. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrup bu kredit xəttindən 5,000,000 ABŞ dolları və ya 4,357 min AZN istifadə etmişdir (31 dekabr 2005: sıfır). Bankın yuxarıda qeyd olunan Sazişdə nəzərdə tutulan konkret maliyyə şərtlərinə riayət etməsi tələb olunur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Bankın rəhbərliyi həmin tələblərə riayət olunduğunu hesab edir.

31 dekabr 2006-cı il tarixinə Alman-Azərbaycan Fondundan ("AAF") borc götürülmüş vəsaitlərə Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlığın kreditləşdirilməsi proqramı çərçivəsində AAF-dan alınmış 2,250,000 Avro və ya 2,581 min AZN (31 dekabr 2005: 1,850,000 Avro və ya 2,020 min AZN) məbləğində kredit daxildir. AAF, 21 dekabr 1998-ci il tarixində Almaniya Federativ Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası hökumətləri arasında bağlanmış maliyyə əməkdaşlığı haqqında müqaviləyə və 8 sentyabr 1999-cu il tarixində Kreditanstalt für Wiederaufbau ("KfW") və Azərbaycan Respublikası arasında imzalanmış müvafiq kredit və maliyyələşdirmə razılaşmasına əsasən yaradılmışdır.

16 yanvar 2003-cü il tarixində Bank ilə Beynəlxalq Əməkdaşlıq üçün Alman Əmanət Kassaları Fondu arasında yenidən işlənmiş Çərçivə Sazişi imzalanmışdır ki, bu da əvvəllər imzalanmış sazişləri əvəz etmişdir. Həmin çərçivə sazişinə (bundan sonra "Çərçivə Sazişi") əsasən Qrup, əvvəllər AAF-dan alınmış bütün kreditləri 1,000,000 Avro məbləğində bir kredit xəttinə restrukturizasiya etmişdir. Bu kredit xəttinin 16 yanvar 2003-cü il tarixindən etibarən 2 illik güzəşt dövrünü nəzərə almaqla, 31 dekabr 2010-cü il tarixindən gec olmayaraq 10 bərabər yarım illik hissələrlə geri qaytarılması nəzərdə tutulmuşdur. Bu kredit xətti üzrə faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcəsinə uyğundur. Çərçivə Sazişinə edilmiş 3 iyul 2003 və 14 oktyabr 2003-cü il tarixli iki əlavəyə əsasən kredit xəttinin məbləği 1,500,000 Avroyadək artırılmışdır. 20 sentyabr 2004-cü il tarixində kredit xəttinin həcmi yenidən 2,000,000 Avroyadək artırılmışdır. 30 iyun 2005-ci il tarixində Qrup 100,000 Avro məbləğində ilk ödənişi həyata keçirmişdir.

Çərçivə Sazişinə əsasən, Qrup AAF-dan alınmış hər bir kreditin məbləği üstə gəl Qrup tərəfindən kreditin ödənilməyəcəyi halda təminatı əks etdirən əlavə məbləğ həcmində borc vəərəqələri buraxmışdır. 2,250,000 Avro (2005: 1,950,000 Avro) və ya 2,581 min AZN (2005: 2,020 min AZN) məbləğində əsas borcun ödənilməyəcəyi halda, borcalan 2,475,000 Avro (2005: 2,200,000 Avro) və ya 2,839 min AZN (2005: 2,279 min AZN) məbləğində vəsait ödəməyi öhdəsinə götürür. Bu Çərçivə Sazişinə hər-hansı maliyyə tələbi əlavə edilməmişdir.

16 Borc Götürülmüş Digər Vəsaitlər (davamı)

11 dekabr 2006-cı il tarixində Qrupla Hollandiya İnkişaf Maliyyə Şirkəti ('FMO') arasında Azərbaycanda kiçik və orta sahibkarlıq layihələrinin maliyyələşdirilməsi çərçivəsində 5,000,000 ABŞ dolları məbləğində kredit xəttinin təqdim olunması haqqında Kredit Sazişi imzalanmışdır. Bu kredit üzrə faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcəsinə uyğundur və əsas məbləğin 2007-ci ilin aprelindən başlayaraq yeddi bərabər yarım illik hissələrlə geri qaytarılması nəzərdə tutulmuşdur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrup 5,000,000 ABŞ dolları və ya 4,357 min AZN (31 dekabr 2005: sıfır) həcmində olan kredit xəttini tam olaraq istifadə etmişdir. Bundan əlavə, Qrup ikinci səviyyə kapitalının artırılması məqsədilə ümumi həcmi 5,000,000 ABŞ dolları olan Subordinasiya Kreditinin alınması haqqında Saziş imzalamışdır. Həmin kredit üzrə faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcəsinə uyğundur və əsas məbləğin 2013-cü ilin dekabrında bir hissədə geri qaytarılması nəzərdə tutulmuşdur. Bankın yuxarıda qeyd olunan Kredit Sazişində nəzərdə tutulan konkret maliyyə şərtlərinə riayət etməsi tələb olunur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Bankın rəhbərliyi həmin tələblərə riayət olunduğunu hesab edir.

26 dekabr 2006-cı il tarixində Qrupla Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası arasında Qrupun lizinq layihələrinin maliyyələşdirilməsi üçün ümumi həcmi 5,500,000 ABŞ dolları məbləğində kredit xəttinin açılması barədə Kredit Sazişi imzalanmışdır. Bu kredit xətti üzrə faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcəsinə uyğundur və ilkin ödəniş 15 iyun 2007-ci il tarixində həyata keçirilməklə, əsas məbləğin səkkiz bərabər yarım illik hissələrlə geri qaytarılması nəzərdə tutulmuşdur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrup ümumi həcmi 5,000,000 ABŞ dolları və ya 4,357 min AZN (31 dekabr 2005: sıfır) olan kredit xəttini tam olaraq istifadə etmişdir. Bankın yuxarıda qeyd olunan Kredit Sazişində nəzərdə tutulan konkret maliyyə şərtlərinə riayət etməsi tələb olunur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Bankın rəhbərliyi həmin tələblərə riayət olunduğunu hesab edir.

30 noyabr 2005-ci il tarixində Qrupla Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankı (Yunanıstan) arasında ticarət maliyyələşdirilməsi üçün 3,000,000 ABŞ dolları həcmində kredit xəttinin açılması haqqında Kredit Sazişi imzalanmışdır. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrup bu kredit xəttindən 2,240,000 min ABŞ dolları və ya 1,952 min AZN (31 dekabr 2005: 700 min ABŞ dolları və ya 643 min AZN) istifadə etmişdir. Bankın yuxarıda qeyd olunan Kredit Sazişində nəzərdə tutulan konkret maliyyə şərtlərinə riayət etməsi tələb olunur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Bankın rəhbərliyi həmin tələblərə riayət olunduğunu hesab edir.

31 dekabr 2005-ci il tarixində Qrupla Deutsche Investitions-und Entwicklungsgesellschaft MBH ('DEG') arasında regionlarda kiçik və orta sahibkarlığın investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi çərçivəsində 3,000,000 ABŞ dolları məbləğində kredit xəttinin açılması haqqında Kredit Sazişi imzalanmışdır. Bu kredit xətti üzrə faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcəsinə uyğundur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrup 3,000,000 ABŞ dolları və ya 2,615 min AZN məbləğində kredit xəttini tam olaraq istifadə etmişdir. 17 avqust 2006-cı il tarixində Qrupla DEG arasında kiçik və orta sahibkarlığın kreditləşdirilməsi çərçivəsində 6,000,000 ABŞ dolları məbləğində kredit xəttinin açılması haqqında ikinci Kredit Sazişi imzalanmışdır. Bu kredit xətti üzrə faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcəsinə uyğundur və ilkin ödəniş 15 dekabr 2007-ci il tarixində həyata keçirilməklə, əsas məbləğin yeddi bərabər yarım illik hissələrlə geri qaytarılması nəzərdə tutulmuşdur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrup bu kredit xəttindən 5,500,000 ABŞ dolları və ya 4,792 min AZN istifadə etmişdir. Bankın yuxarıda qeyd olunan Kredit Sazişində nəzərdə tutulan konkret maliyyə şərtlərinə riayət etməsi tələb olunur. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Bankın rəhbərliyi həmin tələblərə riayət olunduğunu hesab edir.

31 dekabr 2006-cı il tarixinə borc götürülmüş digər vəsaitlərin təxmin edilən ədalətli dəyəri 35,935 min AZN (31 dekabr 2005: 11,279 min AZN) təşkil etmişdir.

Borc götürülmüş digər vəsaitlərin coğrafi, valyuta, eləcə də ödəmə müddətləri və faiz dərəcələri üzrə təhlili 25 sayılı Qeyddə göstərilir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 28 sayılı Qeyddə açıqlanır.

17 Digər Passivlər

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
Lizinqalanlardan lizinqə verilmiş avadanlıq üzrə əldə edilmiş avanslar	184	355
Lizinqə verilmək məqsədilə alınmış avadanlıq üzrə təchizatçılara ödəniləcək məbləğlər	396	326
Ödəniləcək peşəkar xidmət haqları	42	45
Digər	605	118
Cəmi digər passivlər	1,227	844

Digər passivlərin coğrafi, valyuta, eləcə də ödəmə müddətləri və faiz dərəcələri üzrə təhlili 25 sayılı Qeyddə göstərilir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 28 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Unibank Kommersiya Bankı**31 dekabr 2006-cı il tarixinə – Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****18 Nizamnamə Kapitalı**

<i>Min vahidlə</i>	Səhmlərin sayı	Adi səhmlər AZN	Səhm mükafatı AZN	Cəmi AZN
1 yanvar 2005-ci il	2,500	5,000	114	5,114
Emissiya edilmiş yeni səhmlər	800	1,600	370	1,970
31 dekabr 2005-ci il	3,300	6,600	484	7,084
Emissiya edilmiş yeni səhmlər	-	-	-	-
31 dekabr 2006-cı il	3,300	6,600	484	7,084

Bankın qeydiyyatdan keçmiş nizamnamə kapitalının nominal dəyəri 6,600 min AZN-dir (2005: 6,600 min AZN). 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Bankın bütün səhmləri elan edilmiş, buraxılmış və tamamilə ödənilmişdir.

Bankın Müşahidə Şurasının sədri cənab Eldar Qəribli Bankın səhmlərinin 50.556% (2005: 50.556%) hissəsinə sahibdir. Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı ("AYİB") Bankın səhmlərinin 15.152% (2005: 15.152%), Deutsche Investitions Entwicklungsgesellschaft mbH bank ("DEG") isə 8.333% (2005: 8.333%) hissəsinə sahibdir.

Bütün adi səhmlərin nominal dəyəri 2 AZN-dir (2005: 2 AZN). Bu səhmlər bərabər hüquqludur və hər biri bir səs hüququ verir.

Səhm mükafatı buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq ödənilmiş hissəsidir.

19 Faiz Gəlirləri və Xərcləri

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2006-cı il tarixində bitən il	31 dekabr 2005-ci il tarixində bitən il
Faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə faiz gəlirləri	12,960	7,515
Maliyyə lizinzi üzrə faiz gəlirləri	622	450
Müxbir hesabları və digər banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə faiz gəlirləri	607	442
İnvestisiya kağızları üzrə faiz gəlirləri	431	181
Cəmi faiz gəlirləri	14,620	8,588
Faiz xərcləri		
Müştəri hesabları üzrə faiz xərcləri	4,100	1,995
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər və borc götürülmüş digər vəsaitlər üzrə faiz xərcləri	1,882	875
Buraxılmış borc qiymətli kağızları üzrə faiz xərcləri	39	48
Cəmi faiz xərcləri	6,021	2,918
Xalis faiz gəlirləri	8,599	5,670

Unibank Kommersiya Bankı**31 dekabr 2006-cı il tarixinə – Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****20 Haqq və Komissiya Gəlirləri və Xərcləri**

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2006-cı il tarixində bitən il	31 dekabr 2005-ci il tarixində bitən il
Haqq və komissiya gəlirləri		
Nağd pul əməliyyatları üzrə komissiyalar	1,131	774
Hesablaşma əməliyyatları üzrə komissiyalar	734	306
Plastik kartlarla əməliyyatlar üzrə komissiyalar	388	251
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə komissiyalar	262	202
Zəmanətlər və akkreditivlər üzrə komissiyalar	19	18
Digər haqq və komissiyalar	186	97
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	2,720	1,648
Haqq və komissiya xərcləri		
Plastik kartlarla əməliyyatlar üzrə komissiyalar	147	168
Hesablaşma əməliyyatları üzrə komissiyalar	168	120
Zəmanətlər və akkreditivlər üzrə komissiyalar	101	109
Nağd pulun yığılması üzrə komissiyalar	128	68
Digər haqq və komissiyalar	77	60
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	621	524
Xalis haqq və komissiya gəlirləri	2,099	1,124

21 İnzibati və Digər Əməliyyat Xərcləri

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2006-cı il tarixində bitən il	31 dekabr 2005-ci il tarixində bitən il
İşçilərə sərf olunan xərclər	3,171	1,848
Binalar və avadanlıqlar üzrə amortizasiya xərcləri	658	447
Peşəkar xidmət haqları	423	140
İcarə xərcləri	390	209
Reklam xərcləri	341	372
Rabitə xərcləri	192	191
Mühafizə xərcləri	136	91
Nəşriyyat və dəftərxana xərcləri	111	95
Ezamiyyə xərcləri	95	62
Sığorta xərcləri	69	107
Təmir və istismar xərcləri	56	55
Plastik kartlarla əməliyyatlar üzrə xərclər	15	5
Digər xərclər	665	365
Cəmi inzibati və digər əməliyyat xərcləri	6,322	3,987

Bankın fəaliyyətinin genişlənməsi, yeni filialların açılması və bazarda əmək haqqı səviyyəsinin artması nəticəsində işçilərə sərf olunan xərclər il ərzində artmışdır.

Unibank Kommersiya Bankı**31 dekabr 2006-cı il tarixinə – Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****22 Mənfəət Vergisi**

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2006-cı il tarixində bitən il	31 dekabr 2005-ci il tarixində bitən il
Cari vergi xərci	1,069	703
Təxirə salınmış vergi	27	80
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	1,096	783

Qrupun mənfəətinin böyük bir hissəsinə 22% (2005: 24%) dərəcəsində mənfəət vergisi hesablanmışdır. Qrupun törəmə müəssisəsinin mənfəətinə 22% (2005: 24%) dərəcəsində mənfəət vergisi tətbiq edilmişdir. Gözlənilən və faktiki tətbiq edilən vergi xərclərinin tutuşdurulması aşağıda göstərilir.

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2006-cı il tarixində bitən il	31 dekabr 2005-ci il tarixində bitən il
BMHS-ə əsasən vergidən əvvəlki mənfəət	4,443	2,602
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vergi dərəcəsinə əsasən hesablanmış mənfəət vergisi xərci (2006: 22%; 2005: 24%)	(977)	(624)
Vergi məqsədləri üçün çıxılmayan xərclər və ya vergidən azad edilməyən gəlirlərin vergi effekti:		
- Gəlirdən çıxılmayan xərclər	(119)	(163)
Vergi dərəcələrindəki dəyişikliklərin təsiri (2005-ci ildə 24%-dən 22%-ə enmişdir)	-	4
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(1,096)	(783)

Unibank Kommersiya Bankı**31 dekabr 2006-cı il tarixinə – Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****22 Mənfəət Vergisi (davamı)**

BMHS və Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması məqsədləri çərçivəsində aktiv və passivlərin balans dəyəri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gəlir. Bu müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi təsiri aşağıda göstərilir və 22% (2005: 24%) dərəcəsində qeydə alınır.

	31 dekabr 2005	Mənfəət və zərər hesabında qeydə alınan	Birbaşa olaraq kapital hesabında qeydə alınan	31 dekabr 2006
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>				
Vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri				
Satıla bilən investisiya kağızlarının ədalətli dəyərində yenidən qiymətləndirilməsi (Qeyd 10)	(20)	-	-	(20)
Binalar və avadanlıqların amortizasiyası	(28)	(27)	-	(55)
Cəmi təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(48)	(27)	-	(75)
Qeydə alınmış təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(48)	(27)	-	(75)

	31 dekabr 2004	Mənfəət və zərər hesabında qeydə alınan	Birbaşa olaraq kapital hesabında qeydə alınan	31 dekabr 2005
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>				
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri				
Kreditlər üzrə ehtimal olunan zərər üçün ehtiyat	2	(2)	-	-
Hesablama metodu ilə qeydə alınmış xərclər	5	(5)	-	-
Digər	5	(5)	-	-
Cəmi təxirə salınmış vergi aktivi	12	(12)	-	-
Vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri				
Satıla bilən investisiya kağızlarının ədalətli dəyərində yenidən qiymətləndirilməsi (Qeyd 10)	-	-	(20)	(20)
Binalar və avadanlıqların amortizasiyası	40	(68)	-	(28)
Cəmi təxirə salınmış vergi öhdəliyi	40	(68)	(20)	(48)
Qeydə alınmış təxirə salınmış vergi aktivi/(öhdəliyi)	52	(80)	(20)	(48)

23 Dividendlər

	31 dekabr 2006-cı il tarixində bitən il	31 dekabr 2005-ci il tarixində bitən il
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>		
1 yanvar tarixinə ödəniləcək dividendlər	-	-
İl ərzində elan edilmiş dividendlər	-	1,469
İl ərzində ödənilmiş dividendlər	-	(1,469)
31 dekabr tarixinə ödəniləcək dividendlər	-	-
İl ərzində hər bir səhm üzrə elan edilmiş dividendlər	-	0.0004

Bütün dividendlər Azərbaycan Manatı ilə elan edilmiş və ödənilmişdir.

24 Seqment Təhlili

Qrup seqment haqqında məlumatın təqdim olunması formatı kimi biznes seqmentlərdən istifadə edir.

Qrupun fəaliyyəti iki əsas biznes seqmentləri üzərində qurulmuşdur:

- Fərdi müştərilər üçün bank xidmətləri – fiziki şəxslərə bank xidmətlərinin göstərilməsi, fiziki şəxslər üçün cari hesabların açılması, depozitlərin cəlb olunması, pərakəndə investisiya vasitələrinin təqdim edilməsi, dəyərlilərin saxlanması, kredit və debet kartlarının açılması, istehlak və ipoteka kreditlərinin verilməsi daxildir.
- Korporativ müştərilər üçün bank xidmətləri – birbaşa debet vasitələrinin təqdim edilməsi, cari hesabların açılması, depozitlərin cəlb olunması, overdraftların verilməsi, kredit və digər maliyyələşdirmə vasitələrinin təqdim edilməsi, xarici valyuta ilə əməliyyatlar.

Biznes seqmentləri arasında başqa əhəmiyyətli gəlir və ya xərc maddələri mövcud deyil. Seqment üzrə aktiv və passivlər, vergi istisna olmaqla, Qrupun aktiv və öhdəliklərinin böyük hissəsini təşkil edən əməliyyat aktiv və passivlərindən ibarətdir.

31 dekabr 2006 və 2005-ci il tarixlərində tamamlanan illər üzrə Qrupun hesabat verilə bilən əsas biznes seqmentləri haqqında məlumat aşağıda təqdim edilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Fərdi müştərilər üçün bank xidmətləri		Korporativ müştərilər üçün bank xidmətləri		Cəmi	
	2006	2005	2006	2005	2006	2005
Üçüncü tərəflərdən əldə edilmiş gəlirlər	10,697	6,349	7,692	4,569	18,389	10,918
Digər seqmentlərdən əldə edilmiş gəlirlər	-	-	-	-	-	-
Cəmi gəlirlər	10,697	6,349	7,692	4,569	18,389	10,918
Cəmi gəlirlər:						
- Faiz gəlirləri	8,599	5,051	6,021	3,537	14,620	8,588
- Haqq və komissiya gəlirləri	1,498	908	1,222	740	2,720	1,648
- Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlir – zərəri çıxmaqla	599	390	450	292	1,049	682
Cəmi gəlirlər	10,696	6,349	7,693	4,569	18,389	10,918

24 Seqment Təhlili (davamı)

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Fərdi müştərilər üçün bank xidmətləri		Korporativ müştərilər üçün bank xidmətləri		Cəmi	
	2006	2005	2006	2005	2006	2005
Seqmentin nəticələri	7,038	4,452	4,709	3,023	11,747	7,475
Bölüşdürülməmiş xərclər	-	-	-	-	(7,304)	(4,874)
Assosiasiya olunmuş müəssisələrin vergidən sonrakı maliyyə nəticələrində pay	-	-	-	-	-	-
Vergidən əvvəlki mənfəət					4,443	2,601
Mənfəət vergisi xərci					(1,096)	(783)
Mənfəət					3,347	1,818
Satış üçün nəzərdə tutulan uzunmüddətli aktivlər (və ya silinmə qrupları)	-	-	-	-	-	-
Digər seqment aktivləri	70,171	33,642	56,096	30,817	126,267	64,459
Cəmi seqment aktivləri	70,171	33,642	56,096	30,817	126,267	64,459
Digər bölüşdürülməmiş aktivlər	-	-	-	-	14,119	2,537
Cəmi aktivlər	70,171	33,642	56,096	30,817	140,386	66,996
Satış üçün nəzərdə tutulan uzunmüddətli aktivlərlə birbaşa əlaqəli olan öhdəliklər (və ya silinmə qrupları)	-	-	-	-	-	-
Digər seqment öhdəlikləri	(44,600)	(23,105)	(81,304)	(33,395)	(125,904)	(56,500)
Cəmi seqment öhdəlikləri	(44,600)	(23,105)	(81,304)	(33,395)	(125,904)	(56,500)
Cari və təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	-	-	-	-	(600)	(342)
Digər bölüşdürülməmiş öhdəliklər	-	-	-	-	(1,227)	(845)
Cəmi öhdəliklər	(44,600)	(23,105)	(81,304)	(33,395)	(127,731)	(57,687)
Digər seqment maddələri						
Kapital xərcləri	(6,502)	(711)	(4,881)	(533)	(11,383)	(1,244)
Amortizasiya xərcləri	(406)	(259)	(305)	(194)	(711)	(453)
Digər qeyri-pul xərcləri	(561)	(507)	(421)	(380)	(982)	(887)

25 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi

Qrup daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri (kredit, bazar, coğrafi, valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsində əsas məqsəd risk limitlərini müəyyən etmək və bu limitlərin artmamasına nəzarət etməkdən ibarətdir. Risklərin qiymətləndirilməsi, həmçinin risklə ölçülən optimal kapital ayırmaları, əməliyyatlar üzrə dəyərin müəyyən edilməsi və fəaliyyət nəticələrinin qiymətləndirilməsi üçün əsas yaradır. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili prosedurların və siyasətin düzgün işləməsinə təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski. Qarşı tərəf ödəmə müddəti başa çatmış borc məbləğlərini tam ödəyə bilmədikdə, Qrup kredit riskinə məruz qalır. Qrup üzleşdiyi kredit riskinin səviyyəsini bir borcalan və ya borcalanlar qrupu və coğrafi və ya fəaliyyət seqmentləri ilə əlaqədar yaranan risk məbləğlərinə limitlər qoymaqla strukturlaşdırır. Bu cür risklərə müntəzəm olaraq nəzarət olunur və il ərzində mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir. Kredit riski səviyyəsinin məhsul, borcalan və sənaye sektoru üzrə limitləri müntəzəm olaraq İdarə Heyəti tərəfindən təsdiqlənir.

Bir borcalanın, o cümlədən bankların və brokerlərin kredit riskinə məruz qalması sonradan balans üzrə və balansdankənar riskləri əhatə edən sub-limitlərin vasitəsilə və forvard xarici valyuta müqavilələri kimi bazar maddələri ilə bağlı risk limitlərini gündəlik ötürməklə məhdudlaşdırılır. Limitlər üzrə faktiki risklərə hər gün nəzarət edilir.

Kredit riski kreditlərin geri qaytarılması və faizlərin ödənilməsi üzrə borcalanların və potensial borcalanların öz öhdəliklərini yerinə yetirməsi bacarığının müntəzəm şəkildə təhlili və lazım olduqda kredit vermə limitlərinin dəyişdirilməsi yolu ilə idarə olunur. Kredit riskinin idarə olunması həmçinin qismən olaraq təminatları və hüquqi və fiziki şəxslərin zamanətlərini almaqla tənzimlənir.

Qrupun məruz qaldığı kredit riskinin maksimum səviyyəsi, əsasən balans hesabatında maliyyə aktivlərinin balans dəyərində əks olunur. Potensial kredit riskinin azaldılması üçün aktiv və passivlərin mümkün əvəzləşdirilməsinin təsiri əhəmiyyətli deyil.

Balansdankənar maliyyə vasitələri üzrə kredit riski, maliyyə vasitəsinin digər iştirakçı tərəfinin müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində zərərin yaranması ehtimalı kimi müəyyən edilir. Qrup, həm balans üzrə maliyyə vasitələri, həm də şərti öhdəliklər üçün təsdiqləmə prosedurları, risklərin səviyyəsinə nəzarət və monitoring prosedurlarını müəyyənləşdirən eyni kredit siyasətini tətbiq edir.

Bazar riski. Qrup faiz dərəcələri, valyuta və qiymətli kağızlardakı açıq mövqələrdən yaranan bazar risklərinə məruz qalır ki, bunlar əhəmiyyətli dərəcədə ümumi və konkret bazar dəyişikliklərindən asılıdır. İdarə Heyəti Qrup tərəfindən qəbul edilə bilən risklərin məbləği üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir. Buna baxmayaraq, bu cür yanaşmadan istifadə daha əhəmiyyətli bazar dəyişiklikləri baş verdikdə, bu limitlərdən kənara çıxan zərərlərin yaranmasının qarşısını almır.

Coğrafi risk. Aktivlər, passivlər və kreditlərlə bağlı öhdəliklər adətən qarşı tərəfin fəaliyyət göstərdiyi ölkə üzrə təsnifləşdirilmişdir. Azərbaycanlı qarşı tərəflərin ofşor şirkətləri ilə aparılmış əməliyyatlar üzrə qalıqlar həmin qarşı tərəflər ilə qalıqlar kimi "Azərbaycan Respublikası" sütununda göstərilir. Nağd pul, qiymətli metallar, binalar və avadanlıqlar fiziki olaraq saxlanıldığı ölkə üzrə təsnifləşdirilmişdir.

31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrupun aktiv və passivlərinin coğrafi təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan	İƏİT-yə üzv olan ölkələr	İƏİT-yə üzv olmayan ölkələr	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>				
Aktivlər				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	9,588	13,960	164	23,712
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	8,657	-	-	8,657
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	4,722	-	-	4,722
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	87,864	-	-	87,864
Satıla bilən investisiya kağızları	1,312	-	-	1,312
Binalar və avadanlıqlar	3,012	-	-	3,012
Digər aktivlər	10,504	603	-	11,107
Cəmi aktivlər	125,659	14,563	164	140,386

25 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

	Azərbaycan	İƏİT-yə üzv olan ölkələr	İƏİT-yə üzv olmayan ölkələr	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>				
Passivlər				
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	3,728	14	2,614	6,356
Müştəri hesabları	80,960	-	-	80,960
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	2,653	-	2,653
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	3,049	32,886	-	35,935
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	75	-	-	75
Cari ödəniləcək vergilər	525	-	-	525
Digər passivlər	1,227	-	-	1,227
Cəmi passivlər	89,564	35,553	2,614	127,731
Konsolidasiya edilmiş balans üzrə xalis mövqə	36,095	(20,990)	(2,450)	12,655
Kreditlərlə bağlı öhdəliklər	(21,460)	-	-	(21,460)

31 dekabr 2005-ci il tarixinə Qrupun aktiv və passivlərinin coğrafi təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan	İƏİT-yə üzv olan ölkələr	İƏİT-yə üzv olmayan ölkələr	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>				
Aktivlər				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7,219	2,529	193	9,941
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	1,857	-	-	1,857
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	2,572	2	-	2,574
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	45,737	-	-	45,737
Satıla bilən investisiya kağızları	4,349	-	-	4,349
Binalar və avadanlıqlar	1,942	-	-	1,942
Digər aktivlər	341	150	104	595
Cəmi aktivlər	64,017	2,681	297	66,995
Passivlər				
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	3,280	-	-	3,280
Müştəri hesabları	41,942	-	-	41,942
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	2,291	8,988	-	11,279
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	48	-	-	48
Cari ödəniləcək vergilər	294	-	-	294
Digər passivlər	518	326	-	844
Cəmi passivlər	48,373	9,314	-	57,687
Konsolidasiya edilmiş balans üzrə xalis mövqə	15,644	(6,633)	297	9,308
Kreditlərlə bağlı öhdəliklər	(6,873)	(369)	(110)	(7,352)

25 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Xarici valyuta riski. Qrup Azərbaycan manatına qarşı xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar xarici valyuta riskinə məruz qalır. İdarə Heyəti hər bir valyuta üzrə və ümumilikdə risklərin səviyyəsi ilə əlaqədar günün sonuna, həmçinin bir gün ərzində limitlər müəyyən edir və bu limitlərə gündəlik nəzarət edir. Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrupun məruz qaldığı valyuta riski üzrə ümumi təhlil əks olunur:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər	Cəmi
Aktivlər					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4,758	13,357	5,416	181	23,712
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	2,207	6,450	-	-	8,657
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	-	4,439	283	-	4,722
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	18,140	69,664	60	-	87,864
Satıla bilən investisiya kağızları	1,312	-	-	-	1,312
Binalar və avadanlıqlar	3,012	-	-	-	3,012
Digər aktivlər	10,744	362	1	-	11,107
Cəmi aktivlər	40,173	94,272	5,760	181	140,386
Passivlər					
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	714	5,640	2	-	6,356
Müştəri hesabları	17,888	57,867	5,145	60	80,960
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	2,653	-	-	2,653
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	3,049	30,298	2,588	-	35,935
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	75	-	-	-	75
Cari ödəniləcək vergilər	525	-	-	-	525
Digər passivlər	1,008	219	-	-	1,227
Cəmi passivlər	23,259	96,677	7,735	60	127,731
Konsolidasiya edilmiş balans üzrə xalis mövqə	16,914	(2,405)	(1,975)	121	12,655

25 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

31 dekabr 2005-ci il tarixinə Qrupun valyutalar üzrə mövqeyi aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər	Cəmi
Aktivlər					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4,063	4,011	1,702	165	9,941
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	-	1,857	-	-	1,857
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	-	2,572	2	-	2,574
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	10,661	34,091	985	-	45,737
Satıla bilən investisiya kağızları	4,349	-	-	-	4,349
Binalar və avadanlıqlar	1,942	-	-	-	1,942
Digər aktivlər	275	265	55	-	595
Cəmi aktivlər	21,290	42,796	2,744	165	66,995
Passivlər					
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	-	3,278	2	-	3,280
Müştəri hesabları	8,048	31,632	2,253	9	41,942
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	2,286	6,967	2,026	-	11,279
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	48	-	-	-	48
Cari ödəniləcək vergilər	294	-	-	-	294
Digər passivlər	11	511	322	-	844
Cəmi passivlər	10,687	42,388	4,603	9	57,687
Konsolidasiya edilmiş balans üzrə xalis mövqe, valyuta derivativləri çıxılmaqla	10,603	408	(1,859)	156	9,308
Valyuta forvardları	-	(1,625)	1,625	-	-
Konsolidasiya edilmiş balans üzrə xalis mövqe	10,603	(1,217)	(234)	156	9,308

Qrup xarici valyutada kreditlər və avanslar vermişdir. Azərbaycan manatına qarşı xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklər borcalanların ödəniş qabiliyyətinə təsir göstərə və nəticədə kreditlər üzrə ehtimal olunan zərər üçün ehtiyatın artmasına gətirib çıxara bilər.

Likvidlik riski. Likvidlik riski aktivlər üzrə əməliyyatların yerinə yetirilmə müddətinin passivlər üzrə əməliyyatların ödəmə müddətləri ilə uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır. Qrup hər gün müştəri hesabları üzrə hesablaşmaların aparılması, depozitlərin ödənilməsi, kreditlərin verilməsi, zamanətlərin ödənilməsi və pul vəsaitləri vasitəsilə hesablaşmalar aparılan derivativ maliyyə vasitələri üzrə ödənişlər üçün mövcud olan pul vəsaitlərindən istifadə etmək riskinə məruz qalır. Qrup yuxarıda qeyd edilən bütün tələblər üzrə öhdəliklərin eyni zamanda yerinə yetirilməsi üçün kifayət qədər nağd vəsait saxlamır, belə ki, təcrübəyə əsasən həmin öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün pul vəsaitlərinin lazımi səviyyəsini kifayət qədər dəqiqliklə proqnozlaşdırmaq olar. Likvidlik riski Bankın Aktiv və Passivlərin İdarə Edilməsi Komitəsi tərəfindən idarə olunur.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2006-cı il tarixinə aktiv və passivlər müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilir. Bu aktivlərin hər hansı birinin dəyərsizləşməsinə təsdiqləyən məlumatlar olarsa və həmin aktivlər üzrə hesablaşmalar müvafiq müqavilədə nəzərdə tutulan tarixdən sonra aparılırsa, bu cür hallarda təsnifləşdirmə üçün gözlənilən hesablaşma tarixindən istifadə edilir. Bəzi aktiv və passivlər daha uzunmüddətli ola bilər, məsələn, qısamüddətli kreditlərin müddətinin tez-tez uzadılması nəticəsində onlar daha uzunmüddətli xarakter ala bilər.

25 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Bankın müştəriləri tərəfindən geri götürülməmiş müddətli depozitlər kimi vaxtı keçmiş passivlər "tələb edilənədək və bir aydan az" kateqoriyasına daxil edilmişdir. Vaxtı keçmiş aktivlər isə onların gözlənilən ödəmə müddəti üzrə təsnifləşdirilmişdir. Satıla bilən investisiya kağızları kimi müqavilə üzrə ödəmə müddəti olmayan müəyyən aktivlərin ödəmə müddəti onların realizasiya olunacağı tarix hesab edilir. ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar bəzi passivlərin müəyyən faizini təmsil etməsini nəzərə alaraq, müddət baxımından həmin passivlərlə eyni kateqoriyaya daxil edilmişdir.

31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrupun likvidlik mövqeyi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1 ildən çox	Vaxtı keçmiş/ Müddətsiz	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>						
Aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	23,712	-	-	-	-	23,712
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	4,498	1,941	1,856	362	-	8,657
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	3,899	823	-	-	-	4,722
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	2,172	9,115	16,710	59,867	-	87,864
Satıla bilən investisiya kağızları	-	-	-	1,312	-	1,312
Binalar və avadanlıqlar	-	-	-	-	3,012	3,012
Digər aktivlər	1,003	-	9,707	397	-	11,107
Cəmi aktivlər	35,284	11,879	28,273	61,938	3,012	140,386
Passivlər						
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	4,893	-	-	1,463	-	6,356
Müştəri hesabları	42,066	18,152	17,355	3,387	-	80,960
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	-	2,653	-	-	2,653
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	237	2,104	1,952	31,642	-	35,935
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	-	-	75	-	-	75
Cari ödəniləcək vergilər	525	-	-	-	-	525
Digər passivlər	1,227	-	-	-	-	1,227
Cəmi passivlər	48,948	20,256	22,035	36,492	-	127,731
Xalis likvidlik boşluğu	(13,664)	(8,377)	6,238	25,446	3,012	12,655
31 dekabr 2006-cı il tarixinə məcmu likvidlik boşluğu	(13,664)	(22,041)	(15,803)	9,643	12,655	

Qrupun Rəhbərliyinin fikrincə aktiv və passivlərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və/və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu Qrupun idarə olunması üçün əsas amillərdir. Ümumiyyətlə, banklarda bu göstəricilərə tam uyğunluq təmin edilmir. Belə ki, əməliyyatlar çox zaman qeyri-müəyyən müddətə aparılır və fərqli xarakterli daşıyır. Bu göstəricilər üzrə uyğunsuzluq potensial olaraq gəlirliliyi artırır, lakin eyni zamanda zərərin baş vermə riskini yüksəldə bilər. Aktiv və passivlərin ödəmə müddətləri, eləcə də ödəmə müddətləri tamamlandıqdan sonra faiz hesablanan passivlərin münasib dəyərlə əvəz edilməsi imkanı, Qrupun likvidliyinin və faiz dərəcələri və mübadilə məzənnələrinin dəyişəcəyi halda onun risklərinin qiymətləndirilməsi üçün əsas amillər hesab olunur.

Rəhbərliyin fikrincə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən maliyyə təşkilatları üçün mövcud olan əlverişli makroiqtisadi şərait, pul vəsaitləri üzrə müsbət daxilolmalar, əməliyyatların gəlirliliyi və tələb olunduqda mövcud olan xarici maliyyə resurslarından istifadə nəticəsində likvidlik üzrə uyğunsuzluqdan yaranan risklər əhəmiyyətli dərəcədə azalır.

25 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Rəhbərlik hesab edir ki, müştəri hesablarının böyük hissəsinin "tələb edilənədək" statusuna malik olmasına baxmayaraq, həmin vəsaitlərin əmanətçilərin sayına və növünə görə diversifikasiyası, eləcə də Qrupun keçmiş təcrübəsi göstərir ki, bu cür vəsaitlər Qrupun fəaliyyəti üçün uzunmüddətli və sabit maliyyə mənbəyi yaradır. Yuxarıdakı cədvəldə müştəri hesabları müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə göstərilmişdir. Lakin, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq fiziki şəxslər öz depozitləri üzrə hesablanmış faizləri itirmək şərtilə, həmin depozitləri ödəmə müddətindən əvvəl geri götürə bilərlər.

Zəmanətlər və akkreditivlər üzrə likvidlik tələbləri müvafiq öhdəliklərin məbləğindən çox aşağıdır. Belə ki, Qrup adətən müqavilələrə əsasən vəsaitlərin üçüncü şəxslər tərəfindən tələb edilməsini proqnozlaşdırmır. Kreditlərin verilməsi üzrə müqavilələrdə nəzərdə tutulan öhdəliklərin ümumi məbləği gələcəkdə ödənilməsi tələb olunan nağd vəsaitləri mütləq şəkildə əks etdirmir. Belə ki, bu cür öhdəliklərin əksər hissəsi onların ödəmə müddətlərinin başa çatmasından əvvəl ləğv oluna bilər.

31 dekabr 2005-ci il tarixinə Qrupun likvidlik mövqeyi aşağıdakı kimi olmuşdur.

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1 ildən çox	Cəmi
Aktivlər					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	9,941	-	-	-	9,941
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	857	598	317	85	1,857
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	553	2,021	-	-	2,574
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	1,704	5,071	12,702	26,260	45,737
Satıla bilən investisiya kağızları	-	-	-	4,349	4,349
Binalar və avadanlıqlar	-	-	-	1,942	1,942
Digər aktivlər	411	3	-	181	595
Cəmi aktivlər	13,466	7,693	13,019	32,817	66,995
Passivlər					
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	1,386	-	-	1,894	3,280
Müştəri hesabları	19,353	13,512	7,150	1,927	41,942
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	46	-	3,221	8,012	11,279
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	-	-	48	-	48
Cari ödəniləcək vergilər	294	-	-	-	294
Digər passivlər	518	-	326	-	844
Cəmi passivlər	21,597	13,512	10,745	11,833	57,687
Xalis likvidlik boşluğu	(8,131)	(5,819)	2,274	20,984	9,308
31 dekabr 2005-ci il tarixinə məcmu likvidlik boşluğu	(8,131)	(13,950)	(11,676)	9,308	

25 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Faiz dərəcəsi riski. Qrup, bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Bu cür dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları arta bilər, lakin faiz dərəcələri üzrə gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə faiz marjaları həmçinin azala və ya zərərin yaranmasına səbəb ola bilər. Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrupun məruz qaldığı faiz dərəcəsi riski üzrə ümumi təhlil əks olunur. Aşağıdakı cədvəldə Qrupun aktiv və passivləri müqavilə üzrə faiz dərəcələrinin dəyişməsi tarixlərinə və ya ödəmə tarixlərinə görə (bunlardan hansı daha tez olarsa) təsnifləşdirilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1 ildən çox	Vaxtı keçmiş / Faizsiz	Cəmi
Aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	23,712	-	-	-	-	23,712
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	-	-	-	-	8,657	8,657
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	3,899	823	-	-	-	4,722
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	2,172	9,115	16,710	59,867	-	87,864
Satıla bilən investisiya kağızları	-	-	-	1,312	-	1,312
Binalar və avadanlıqlar	-	-	-	-	3,012	3,012
Digər aktivlər	-	-	-	-	11,107	11,107
Cəmi aktivlər	29,783	9,938	16,710	61,179	22,776	140,386
Passivlər						
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	4,893	-	-	1,463	-	6,356
Müştəri hesabları	42,066	18,152	17,355	3,387	-	80,960
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	-	2,653	-	-	2,653
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	237	29,172	1,952	4,574	-	35,935
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	-	75	-	-	-	75
Cari ödəniləcək vergilər	525	-	-	-	-	525
Digər passivlər	-	-	-	-	1,227	1,227
Cəmi passivlər	47,721	47,399	21,960	9,424	1,227	127,731
Xalis həssaslıq boşluğu	(17,938)	(37,461)	(5,250)	51,755	21,549	12,655
31 dekabr 2006-cı il tarixinə məcmu həssaslıq boşluğu	(17,938)	(55,399)	(60,649)	(8,894)	12,655	

25 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2005-ci il tarixinə Qrupun məruz qaldığı faiz dərəcəsi riski üzrə ümumi təhlil əks olunur. Aşağıdakı cədvəldə Qrupun aktiv və passivləri müqavilə üzrə faiz dərəcələrinin dəyişməsi tarixlərinə və ya ödəmə tarixlərinə görə (bunlardan hansı daha tez olarsa) təsnifləşdirilir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1 ildən çox	Qeyri-monetar	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>						
Aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	9,941	-	-	-	-	9,941
ARMB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar	-	-	-	-	1,857	1,857
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	553	2,021	-	-	-	2,574
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	1,204	5,071	12,702	26,760	-	45,737
Satıla bilən investisiya kağızları	-	-	-	-	4,349	4,349
Binalar və avadanlıqlar	-	-	-	-	1,942	1,942
Digər aktivlər	411	3	-	181	-	595
Cəmi aktivlər	12,109	7,095	12,702	26,941	8,148	66,995
Passivlər						
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	1,386	-	-	1,894	-	3,280
Müştəri hesabları	19,287	13,512	7,150	1,993	-	41,942
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	46	5,078	3,221	2,934	-	11,279
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	-	48	-	-	-	48
Cari ödəniləcək vergilər	294	-	-	-	-	294
Digər passivlər	518	-	326	-	-	844
Cəmi passivlər	21,531	18,638	10,697	6,821	-	57,687
Xalis həssaslıq boşluğu	(9,422)	(11,543)	2,005	20,120	8,148	9,308
31 dekabr 2005-ci il tarixinə məcmu həssaslıq boşluğu	(9,422)	(20,965)	(18,960)	1,160	9,308	

Qrup əsasən bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsindən asılı olaraq faiz dərəcələri müəyyən edilən aktiv və passivləri ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə faiz dərəcəsi riskinə məruz qalır. Bu cür aktiv və passivlər yuxarıdakı cədvəldə qısa müddətdə faiz dəyişikliklərinə məruz qalan maliyyə vasitələri kimi göstərilir. Qrup, sabit faiz dərəcələri ilə aktivlərin verilməsi və passivlərin cəlb edilməsi nəticəsində faiz dərəcələrinin dəyişməsinin ədalətli dəyərə təsiri riskinə məruz qalır; bu cür aktiv və passivlər yuxarıdakı cədvəldə əsasən uzun müddətdə faiz dəyişikliklərinə məruz qalan maliyyə vasitələri kimi təqdim edilir. Praktikada müqaviləyə uyğun olaraq aktivlər və passivlər üzrə müəyyən edilən faiz dərəcələri, cari bazar şərtlərinə uyğunlaşdırılmaq məqsədilə adətən yenidən nəzərdən keçirilir.

İdarə Heyəti faiz dərəcələrinin qəbul edilə bilən uyğunsuzluq səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə mütəmadi olaraq nəzarət edir. Hər hansı bir hecinq vasitəsi mövcud olmadıqda, Qrup adətən faiz dərəcələri üzrə mövqələrin bir-birinə uyğun olmasına çalışır.

Unibank Kommersiya Bankı**31 dekabr 2006-cı il tarixinə – Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər****25 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)**

Aşağıdakı cədvəldə əsas borc maliyyə vasitələri üzrə effektiv faiz dərəcələrinin təhlili əks olunur. Təhlil müvafiq hesabat ilinin sonuna aktiv/passivlərin amortizasiyası üçün istifadə edilmiş effektiv faiz dərəcələrinə əsasən hazırlanmışdır.

	2006				2005			
	ABŞ dolları	AZN	Avro	Digər	ABŞ dolları	AZN	Avro	Digər
<i>İllik faiz dərəcəsi</i>								
Aktivlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	2.2	-	2.5	-	2.1	-	2.3	-
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	15.0	11.1	15.0	-	11.0	14.0	-	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	21.3	14.3	21.5	-	21.2	16.8	21.5	-
Passivlər								
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	10.7	15.0	-	-	12.6	11.0	-	-
Müştəri hesabları	10.8	12.2	8.9	-	10.6	12.1	9.9	-
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	13.8	-	-	-	-	7.9	-	-
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	8.2	1.0	6.7	-	7.1	1.0	5.9	-

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən “-” işarəsi Qrupun müvafiq valyutada aktiv və passivlərə malik olmadığını bildirir.

26 Təəhhüdlər və Şerti Öhdəliklər

Məhkəmə prosedurları. Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyət gedişində Qrupa qarşı irəli sürülə biləcək iddialarla əlaqədar, Qrupun Rəhbərliyi öz təxminlərinə, daxili və xarici peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyində tez-tez müxtəlif şərhlər və dəyişikliklər baş verir. Qrupun əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq edilən bu cür qanunvericiliyə dair Rəhbərliyin şərhələrinə müvafiq vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər. Azərbaycan Respublikasında cərəyan edən son hadisələr göstərir ki, vergi orqanları qanunvericiliyi və mühakimələri şərh edərkən daha inandırıcı mövqe nümayiş etdirə bilər və keçmişdə nəzərdən keçirilməyən əməliyyat və fəaliyyətlərə yenidən baxa bilər. Bunun nəticəsində Qrupa qarşı böyük məbləğdə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanıla bilər. Vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər. Qanunvericiliklə müəyyən olunmuş xüsusi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

Qrupun Rəhbərliyi hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şərhə düzgündür və vergi, xarici valyuta və gömrüklə bağlı Qrupun mövqeləri qorunacaqdır. Müvafiq olaraq, 31 dekabr 2006-cı il tarixinə hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında potensial vergi öhdəlikləri üzrə hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır (2005: ehtiyat yaradılmamışdır).

Kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə Qrupun binalar və avadanlıqları ilə əlaqədar müqavilə üzrə kapital məsrəfləri ilə bağlı əhəmiyyətli öhdəlikləri olmamışdır (2005: kapital məsrəfləri ilə bağlı əhəmiyyətli öhdəliklər olmamışdır).

Əməliyyat lizinqi ilə bağlı öhdəliklər. Qrup lizinqalan kimi çıxış etdikdə, ləğv oluna bilməyən əməliyyat lizinqi üzrə gələcək lizinq ödənişlərinin minimal hissəsi aşağıdakı kimidir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
1 ildən az	501	13
1-5 il ərzində	817	50
5 ildən çox	776	-
Cəmi əməliyyat lizinqi ilə bağlı öhdəliklər	2,094	63

26 Təəhhüdlər və Şərti Öhdəliklər (davamı)

Kreditlərlə bağlı öhdəliklər. Bu maliyyə vasitələrinin əsas məqsədi müştərilərin maliyyə ehtiyaclarını ödəmək üçün pul vəsaitlərinin təmin edilməsindən ibarətdir. Müştərinin üçüncü tərəflər qarşısında öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməyəcəyi halda, Qrupun ödənişlər edəcəyi barədə tam təminat verən zəmanətlər və stəndbay akkreditivlər kreditlərlə eyni qaydada müvafiq risk daşıyır. Sənədli və kommersioniya akkreditivlərinə, Qrupun müştəriləri adından üçüncü tərəflərə konkret şərtlər çərçivəsində nəzərdə tutulan məbləğdə ödəmələrin Qrupdan tələb edilməsinə səlahiyyət verən yazılı sənədlər daxildir. Həmin sənədli və kommersioniya akkreditivləri birbaşa borclarla müqayisədə az risk daşıyır, belə ki, bu maliyyə vasitələri üzrə göndərilən mallar və ya nağd pul depozitləri formasında təminat alınır.

Kreditlərin verilməsi üzrə öhdəliklərə kreditlər, zəmanətlər və ya akkreditivlər formasında kreditlərin verilməsi üzrə müqavilələrin istifadə edilməmiş hissəsi daxildir. Kreditlərin verilməsi üzrə öhdəliklərlə əlaqədar kredit riskinə gəldikdə isə, Qrup istifadə edilməmiş öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər məbləğdə potensial zərərlərə məruz qala bilər. Lakin, bu öhdəliklərin böyük hissəsi Qrupun müştərilərinin ödəmə qabiliyyətindən asılı olduğuna görə, mümkün zərərlərin məbləği istifadə edilməmiş öhdəliklərin ümumi məbləğindən azdır. Uzunmüddətli öhdəliklər bütövlükdə qısamüddətli öhdəliklərdən daha yüksək kredit riskinə malik olduğu üçün Qrup kreditlərin verilməsi ilə əlaqədar öhdəliklərin ödəmə müddətlərinə nəzarət edir. İlin sonuna Qrupun kreditlərlə bağlı öhdəlikləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006	2005
Verilmiş zəmanətlər	10,470	4,794
İstifadə edilməmiş kredit xətləri	9,437	1,922
İdxal akkreditivləri	1,553	636
Cəmi kreditlərlə bağlı öhdəliklər	21,460	7,352

İstifadə edilməmiş kredit xətləri, akkreditivlər və zəmanətlər üzrə müqavilədə nəzərdə tutulan ümumi borc məbləği mütləq şəkildə pul vəsaitləri üzrə gələcək tələbləri əks etdirmir, belə ki, həmin öhdəliklərin müddəti borcalana vəsaitlər təqdim edilmədən başa çatır və ya ləğv oluna bilər. 31 dekabr 2006-cı il tarixinə kreditlərlə bağlı öhdəliklərin ədalətli dəyəri 21,460 min AZN (2005: 7,352 min AZN) təşkil etmişdir.

27 Maliyyə Vasitələrinin Ədalətli Dəyəri

Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə vasitəsinin mübadilə edilə bildiyi məbləği təşkil edir və ən yaxşı olaraq bazar qiyməti ilə sübut edilir.

Maliyyə vasitələrinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Qrup tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından (belə məlumatlar mövcud olduqda) və müvafiq qiymətləndirmə metodologiyalarından istifadə etməklə müəyyən edilir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən fərziyyələrdən istifadə etmək lazımdır. Azərbaycan Respublikasında yeni yaranmış bazar iqtisadiyyatına xas xüsusiyyətlər müşahidə olunmaqdadır və iqtisadi şərait maliyyə bazarlarında fəaliyyətin həcmi məhdudlaşdırmaqda davam edir. Bazar qiymətləri köhnəlmiş ola bilər və ya məcburi və təcili satış əməliyyatlarını əks etdirə bilər və elə bu səbəbdən maliyyə vasitələrinin ədalətli dəyərini əks etdirməyə bilər. Maliyyə vasitələrinin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən Rəhbərlik tərəfindən bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə edilmişdir.

Ədalətli dəyerdə qeydə alınan maliyyə vasitələri. Satıla bilən investisiya kağızları konsolidasiya edilmiş balans hesabatında ədalətli dəyerdə qeydə alınır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri təxminən onların cari ədalətli dəyərinə bərabər olan amortizasiya olunmuş maya dəyərində əks olunur.

Ədalətli dəyər müstəqil bazar qiymətləri mövcud olmayan bəzi satıla bilən investisiya kağızları istisna olmaqla, kvota olunmuş bazar qiymətlərinə əsasən hesablanır. Qrup bu cür investisiya kağızlarının ədalətli dəyərini müəyyən edərkən investisiya qoyulan müəssisələrin iştirak payının əlaqəli olmayan üçüncü tərəflərə son dövrdəki satış nəticələrinə, investisiya qoyulan müəssisələrin diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti və maliyyə göstəriciləri kimi mövcud məsələyə aid müvafiq məlumatların təhlilinə və digər qiymətləndirmə metodologiyalarının tətbiqi nəticələrinə əsaslanır. Qiymətləndirmə üsullarının tətbiqi zamanı müşahidə edilə bilən bazar məlumatları ilə əsaslandırılmayan bəzi fərziyyələrin irəli sürülməsi tələb edilir. Bu fərziyyələrin hər hansı birinin mümkün alternativ variantla əvəz edilməsi mənfəət, gəlir, aktiv və passivlərin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsinə səbəb olur. Konsolidasiya edilmiş mənfəət və zərər hesabatında il ərzində ədalətli dəyər üzrə hesablanmış xalis gəlir sifirə bərabər olmuşdur (2005: 90 min AZN). 10 sayılı Qeydə baxın.

27 Maliyyə Vasitələrinin Ədalətli Dəyəri (davamı)

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan kreditlər və debitor vorcları. Sürüşkən faiz dərəcəli maliyyə vasitələrinin ədalətli dəyəri onların balans dəyərinə bərabərdir. Sabit faiz dərəcəli maliyyə vasitələrinin təxmin edilən ədalətli dəyəri analoji kredit riski və ödəmə müddəti təxmin edilən yeni vasitələr üçün bazarda qüvvədə faiz dərəcələrini tətbiq etməklə diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti metoduna əsaslanır.

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan passivlər. Ədalətli dəyər kvota olunmuş bazar qiymətlərinə (mövcud olduqda) əsaslanır. Bazar qiymətləri mövcud olmayan sabit faiz dərəcəli və müəyyən edilmiş ödəmə müddətinə malik maliyyə vasitələrinin təxmin edilən ədalətli dəyəri, analoji kredit riskinə və yerdə qalan ödəmə müddətinə malik yeni vasitələr üçün faiz dərəcələrini tətbiq etməklə diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanır. Tələb edildikdə və ya əvvəlcədən bildiriş təqdim edilməklə ödənilən passivlərin ("tələb edilənədək ödənilən passivlər") ədalətli dəyəri, passivlərin ödənilməsinin tələb edildiyi birinci gündən başlayaraq diskont edilmiş tələb edildikdə ödənilən məbləğ kimi hesablanır. Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər, müştəri hesabları, buraxılmış borc qiymətli kağızları və borc götürülmüş digər vəsaitlərin təxmin edilən ədalətli dəyərləri haqqında məlumat üçün müvafiq olaraq 13, 14, 15 və 16 sayılı Qeydlərə baxın.

28 Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar

Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, tərəflərdən biri digərinə nəzarət edə bilsin, onunla eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlər üzrə qərar qəbul edərkən ona əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

31 dekabr 2006-cı il tarixinə əsasən AYİB, MBask sığorta şirkəti və baş rəhbərliyin daxil olduğu əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar və 31 dekabr 2006-cı il tarixində tamamlanan il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və xərclər aşağıda göstərilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2006		2005	
	Baş rəhbərlik	Səhmdarlar	Baş rəhbərlik	Səhmdarlar
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar				
İlin sonuna müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (müqavilə üzrə faiz dərəcələri: 2006: 10%-26%; 2005: 9% - 26%)	200	1,339	22	514
İlin sonuna müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə ehtimal olunan zərər üçün ehtiyat	(4)	(27)	(1)	(10)
İl üzrə faiz gəlirləri	23	132	-	27
Digər aktivlər				
İlin sonuna mövcud olan qabaqcadan ödənilmiş sığorta xərcləri	-	51	-	36
Borc götürülmüş digər vəsaitlər				
Beynəlxalq Maliyyə Təşkilatlarından götürülmüş borc vəsaitləri (2006: 6% - 9%; 2005: 6%-7%)	-	19,401	-	6,273
Borc götürülmüş digər vəsaitlər üzrə faiz xərcləri	-	(1,060)	-	(427)
Müştəri hesabları				
İlin sonuna cari/hesablaşma hesabları	544	372	6	400
İlin sonuna mövcud olan müddətli depozitlər (2006: 9%-13%; 2005: 8%-13%)	696	1,010	231	610
İl üzrə faiz xərcləri	(75)	(138)	(18)	(48)
Kreditlərlə bağlı öhdəliklər				
İlin sonuna mövcud olan zəmanət məktubları	-	-	-	481
İl üzrə haqq və komissiya gəlirləri	-	72	-	67
İl üzrə sığorta xərcləri	-	(27)	-	(36)

28 Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar (davamı)

31 dekabr 2006-cı il tarixinə digər banklardakı müxbir hesablar və overnayt depozitlərə bir rezident bankda yerləşdirilmiş 876 min AZN məbləğində overnayt depozit daxildir. Həmin depozit 5 yanvar 2007-ci il tarixində geri qaytarılmışdır. Müvafiq overnayt depoziti digər banklara ödəniləcək vəsaitlər kimi qeydə alınmışdır.

2006-cı ildə İdarə Heyəti üzvlərinin əmək haqqı xərcləri maaş, əlavə ödənişlər və digər qısamüddətli müavinətlərdən ibarət olmuş və 508 min AZN (2005: 418 min AZN) təşkil etmişdir.

29 Törəmə Müəssisələr

Adı	Fəaliyyət növü	Səsvərmə hüquqlu səhmlərdə payı	Nizamnamə kapitalında payı	Qeydiyyat ölkəsi
Unilizinq	Lizinq	100.0%	100.0%	Azərbaycan

2006-cı ildə Bank tərəfindən Qrupun törəmə lizinq müəssisəsi olan Unilizinq şirkətinin nizamnamə kapitalına 500 min AZN əlavə edilərək, Unilizinq şirkətinin ümumi nizamnamə kapitalının həcmi 1,200 min AZN-ə çatdırılmışdır.

14 mart 2007-ci il tarixində AYİB tərəfindən Unilizinq şirkətinin nizamnamə kapitalına 600 min AZN məbləğində kapital qoyuluşunun həyata keçirilməsinə dair Bankla AYİB arasında Səhmdarların Müqaviləsi imzalanmışdır. Bu sövdələşmədən sonra Unilizinq şirkətinin nizamnamə kapitalında AYİB-in payı 32.3% təşkil etmişdir. Bankın payı isə 67.7%-ə bərabər olacaqdır.

30 Hesabat Tarixindən Sonra Baş Vermiş Hadisələr

15 sayılı Qeyddə açıqlandığı kimi, 21 noyabr 2006-cı il tarixində Qrup Bakı Fond Birjasında ilkin yerləşdirmə vasitəsilə açıq bazarda alınıb-satılan (Azərbaycan Respublikasında) hər birinin nominal dəyəri 1,000 ABŞ dolları olan 5,000 ədəd korporativ istiqraz buraxmışdır. Bu istiqrazların 3,000 ədədi buraxılma tarixində Kiprdə qeydiyyatdan keçmiş və orada fəaliyyət göstərən xarici investisiya fonduna satılmış, digər 2,000 ədədi isə hesabat tarixinə Bakı Fond Birjasında satış üçün təklif olunmuşdur. Qrup həmin 2,000 ədəd istiqrazı hesabat tarixindən sonrakı dövr ərzində iki xarici investisiya fonduna satmışdır.

29 sayılı Qeyddə açıqlandığı kimi, 14 mart 2007-ci il tarixində AYİB tərəfindən Unilizinq şirkətinin nizamnamə kapitalına 600 min AZN məbləğində kapital qoyuluşunun həyata keçirilməsinə dair Bankla AYİB arasında Səhmdarların Müqaviləsi imzalanmışdır. Bu sövdələşmədən sonra Unilizinq şirkətinin nizamnamə kapitalında AYİB-in payı 32.3% təşkil etmişdir. Bankın payı isə 67.7%-ə bərabər olacaqdır.